

vrede

VIETNAM

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN

22ste jrg. - nr. 179 - januari 1979

vrede

„Vrede“ Studia- en informatiecentrum voor
vredes- en ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

Maandblad - 10 nummers per jaar

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT :
Onderbergen 61 - 9000 Gent
Prk : 000-0956016-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent
Tel. 091/ 23.82.52

LEESGELD :
300 fr. per jaar
30 fr. per nummer,
Voor Nederland : 25 fl.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :
Michel Vanderborgh
Beukendreef 10a
9401 POLLARE

REDACTIE :
Theo Bailloul, Jo De Schuyter, Nadine
Crappé, Jules Verhelst, Luk Kongs,
Chantal De Smet, Ernst Gülcher, Kathleen
Steel, Michel Tanret, Filip De Paep,
Griet Marschal, Jan Verwest, Paula
Burghgraefe, Wilfried De Vliedhara, Bri-
gitte Van Maele, Herman Talloen, Elle
Elijs, Philip Dalmotte, Luk Vermeir.

MEDEWERKERS :
Jan Van Calsteren, Robert De Gendt,
Frank Beka, Ward Ruysinck, Willy
Courteaux, Ignaas Lindemans, Eric Hul-
sens, Yves Van de Steen, Janine De Rop,
Staf Schmidt, Walter Weydts, Jos Wolles,
Cyriel Verleyen, Freddy Tack, Rik De-
nys, Toon Colpaert, Robert Braet, Al-
fonds Goossens (Goel), Luc Zeebronck,
Krista Dumolin, René Morlion, enz., enz.
Centrum voor UNO-Recht (V.U.B.),
Centrum voor Latijns-Amerika (Roer-
mond),
Freddy Meuleman (Mefka).

HOOFDREDAKTEUR :
André De Smet.

ABONNEMENTENDIENST :
Lotty Verwest, Monique Verstraete.

Overname van artikels en tekeningen is toe-
gelaten mits bronvermelding en toezending
van een presentexemplaar.

„Vrede“ wil de spreekbuis zijn van al die-
genen die door dergelijke informatie of
voorstellen - een bijdrage willen brengen tot
de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de me-
dewerking van al diegenen die hiartoe kun-
nen bijdragen.

De onderrukkende artikels beantwoorden dan
ook hier noodzakelijkerwijze aan het stand-
punt van de redactie.

OFFSET DRUK :
Beschutte Werkplaats, Landegem.

Redactie en beheer van „VREDE“ wensen aan de
lezers een hun familie hun oprechte wensen voor een
spoedig jaar 1979 !

INHOUD

	Blz.
EDITORIAAL	3
Mensenrechten.....	3
OP DE UITKIJK	4
De zaak Menten	4
PARLEMENTAIRE TRIBUNE.....	5
België in de O.V.N. De Navo en haar militaire uitgave	5
AFRIKA	8
Van gisteren naar morgen	8
DERDE WERELD	11
Plattelandseconomie : nog meer honger en ellende	11
AZIE	15
De Chinese volksrepubliek op onbetreden paden.....	15
DOKUMENT	18
De derde oorlog tegen Vietnam.....	18
AZIE	21
Vredelievend Japan ?	21
MIDDEN-OOSTEN	23
De Iranese politieke politie zou 4.000 agenten en 5.000 informaten tellen	23
BOEKBESPREKING	26
Zeebellen doorprikken	25
Wegen naar zelfbeheer	33
OPVOEDEN TOT VREDE	27
Vrede op aarde begint bij het kind	27
VREDESINITIATIEVEN	30
Vrede - in - aktie	30
TE ZOT... OM LOS TE LOPEN.....	34
AANVULLENDE KORTE BERICHTJES	

MENSENRECHTEN....

Vorige maand herdachten we het feit dat, op 10 december 1948, door de algemene vergadering van de Verenigde Naties de Universele Verklaring van de Rechten van de mens werd aanvaard en geproclameerd.

Het gaat hier om een belangrijk document. De bepaling van een soort gedragscode en principes die de mens moet vrijwaken tegenover misbruiken waarvan hij als individu het slachtoffer kan zijn. Zoals alle dingen in onze wereld is ook dit document niet vrij van onvolmaaktheden. Zoals steeds bestaat er ook een grote afstand tussen de woorden, plechtige verklaringen en de toepassing er van. Het zijn, zoals dit meermaal het geval is, niet precies diensenen die er 'int meest over praten, die de eerlijkste en oprechtste verdedigers van de mensenrechten zijn. In de loop van de voorbije dertig jaar is er een enorme evolutie opgetreden in de manier waarop diverse landen en volkeren tegen de mensenrechten aankijken. De een, meestal in onze westerse wereld, leggen in hoofdzaak de nadruk op de individuele vrijheid van meningsuiting, levensovertuiging en de beweging, de anderen, socialistische en landen van de derde wereld, vragen meer aandacht voor de sociale basisbehoeften als recht op arbeid, inkomensverzekering en verdeling, recht op onderwijs, gezondheidszorg en dier meer.

Dikwijls worden beide benaderingen recht tegenover elkaar geplaatst, in een soort wit-zwart verhouding, daar waar ze nochtans nauw in elkaar verweven zijn. Het komt er hier dus op aan het geheel van het probleem op een eerlijke en objectieve wijze te beoordelen.

We hadden het hoger over de evolutie in de loop van de voorbije dertig jaar. Het is zo dat, bij de opstelling van de Universele verklaring in 1948 de Verenigde Naties slechts een vijftigtal lidstaten telde. Het dekolonisatieproces, dat de wereld van aanzicht zou veranderen, was nog niet op gang gekomen. De vertegenwoordigers van ongeveer twee derden van de wereldbevolking, met hun eigen specifieke tradities en beschavingsvormen, werden dus niet betrokken bij de opstelling van genoemd document. Het ligt wel voor de hand dat, wanneer de Belgische afgevaardigde vorige maand te New York bij de herdenking van de ondertekening van de plechtige verklaring, de Belgische kolonisatie van Kongo als een positieve bijdrage tot de eerbiediging van de mensenrechten onderslijnde, de afrikaanse landen en volkeren hierover zeker een tegenovergestelde mening zullen hebben. Hoe fundamenteel dergelijke vaststelling ook moge zijn zij ontkent in geen enkel opzicht de uitzonderlijke wasde van het document. Dit belet niet dat de interpretatie heel verschillend kan zijn. Op dit moment spreekt men alleen over mensenrechten wanneer ergens individuele rechten van de mens geschonden worden. Een positieve benadering is dus zoek. Vandaar de bestendige neiging van sommigen van het probleem van de mensenrechten als een politiek wapen uit te spelen. Sinds de ombtsaanvaarding van President Carter is dit zelfs de belangrijkste

leidraad geworden van de Amerikaanse buitenlandse politiek. Ter bevestiging hiervan volstaat het kennis te nemen van het verslag van de 24ste jaarvergadering van de Assemblée van de NAVO. We lezen onder art. B „Ook in het afgelopen jaar is er geen verbetering te zien geweest in de houding van de Sovjetunie ten opzichte van de mensenrechten. Op sommige punten is er zelfs sprake van een scherpe achteruitgang. De assemblée was van mening dat het Westen moet vermijden zijn positie te verzwakken door toe te geven aan de verlandig van de „selectieve verontwaardiging“. Wil men tot een echte détente komen, dan vereist dit een voortdurende documentatie over alle indrukken en constante druk op de Sovjetunie t.a.z. de mensenrechten beter te gedragen en de beginselen van Helsinki te eerbiedigen“.

Bij het lezen van de andere artikels van de resolutie van deze NAVO Assemblée (1) merkt men gauw dat het bericht artikel 6 er uiteindelijk in voorkomt als argument, als alibi, voor de verwezenlijking van de andere doelstellingen. Het gaat hier om één pleidooi voor: de noodzaak de militaire uitgaven jaarlijks met drie procent te verhogen; de invoering van de neutrons-bom „alsmede meer en betere wapens van andere aard“; druk op de Belgische regering voor de aankoop van de Hawk luchtdoelraketten, oproep voor economische en monetaire samenwerking, kortom een schakel van maatregelen om de koude oorlogsfeer te bestendigen. Zonderling niet waar dat deze enthousiaste verdedigers van de mensenrechten in het genoemde assemblee zich geen zorgen maken over de miskenning van deze zelfde rechten voor miljoenen mensen in Iran, Chili, Nicaragua, Argentinië e.a. Latijns-Amerikaanse landen, Zuidelijk Afrika, Indonesië, Zaire en bij zoveel andere van hun bondgenoten. Er is evenmin sprake over de verkrachting van de mensenrechten zoals bv. door Groot-Brittannië in Noord-Ierland, met de beroepsverboden in de Duitse Bondsrepubliek of, met de feiten die door Staatssecretaris Young persoonlijk in de Verenigde Staten aan de kaak werden gesteld. Bij het overlezen van de dertig artikelen van de Universele Verklaring en hun confrontatie met een aantal typische situaties in onze landen, heeft men geen moeite een aantal contradicties vast te stellen. Ook de „Volksmacht“ van B.12.78 plaatste er een aantal op een rijtje: recht op arbeid, racisme, bedrijfssluitingen enz. enz. Hiaraan kunnen we nog toevoegen: vrijheid van meningsuiting, vereniging, recht op kosteloos onderwijs en gezondheidszorg, gelijke rechten voor man en vrouw, een werkelijk eerbiedwaardig bestaan enz. enz.

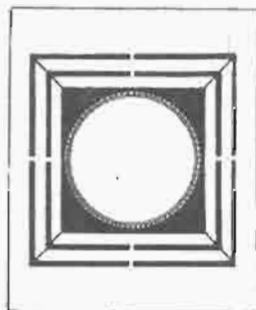
Dat de socialistische wereld er ook soms zeer zonderlinge interpretaties op nahoudt hebben we hier meer dan eens aangetoond. Men kent ons standpunt terzake. Vrijheid en mensenrechten moeten integraal deel uitmaken van om het even welke maatschappij die synoniem beweert te zijn van democratie en menselijk geluk. Het miskennen van de fundamentele principes van

de Universele verklaring moet, om het even waar, met kracht bestreden worden. We moeten er nochtans over waken het „kind met het badwater weg te gooien“ door ons zowat als het „geweten“ van de wereld op te werpen. Wanneer we even op onze eigen geschiedenis terugblikken en op feiten die ook nog vandaag in onze naam gepleegd worden dan zullen we spoedig inzien dat we slecht geplaagd zijn om anderen de las te stellen. We moeten leren begrijpen dat de uitbouw van een nieuwe maatschappij in een of ander land niet noodzakelijk volgens de normen verloopt die wij als de enige deokratie beschouwen. We moeten eveneens inzien dat individuele vrijheid en democratie principes zijn die zich voor de gewone mens eenvoudig weg niet stellen omdat de strijd tegen de honger voor alles gaat. Berthold Brecht schreef terecht „Erst kommt dass fressen, dann kommt die moral“. Onze conclusie is dat een werkelijke geloofwaardige inzet voor de eerbiediging van de mensenrechten, in om het even welk land ter wereld zoals men zegt, slechts geloofwaardig is wanneer we ook voor eigen deur gaan vegen. Onze woorden, ons protest hebben slechts waarde wanneer we met dezelfde kracht diegene aan de kaak stellen voor wie de notitie mensenrechten slechts een afschermingsmanoeuvre is, erger nog een politiek wapen om de koude oorlog en de bewapeningswedloop te bestendigen teneinde hun economische machtspositie, hun hegemonie te handhaven. De strijd voor het bestendigen en de uitbreiding van de détente, zich inzetten voor het opgang brengen van een werkelijke ontwapeningsdynamiek lijken ons van fundamenteel belang voor het tot stand komen van een wereld waarin mensenrechten, op alle vlakken dan, voor het geheel van de volkeren werkelijkheid wordt.

André De Smet,

(1) Assemblée van de Vereniging van het Atlantisch Verdrag (A.T.A. - Atlantic Treaty Association) gehouden te Hamburg van 20 tot 23 sept. '78 waaraan driehonderd gedelegeerden deelnamen.

Guestspeakers: Kanselier Helmut Schmidt en voormannen van de Liberalen en Kristan Demokraten uit de Bondsrepubliek, Luns, sekretaris generaal van de NAVO, Generaal Haig opperbevelhebber van de Shape, en Gouverneur Nelson A. Rockefeller, voormalig vice-president van de V.S. Een van de stichters van de Trilaterale Kommissie. De A.T.A. met hoofdzetel in Parijs, bestaat uit particuliere nationale organisaties die in alle NAVO landen bestaan met als opdracht de NAVO bij de openbare opinie te populariseren.

DE ZAAK MENTEN

Pieter Menten, de oorlogsmisdadiger die in Oekraïne en Polen een aantal mensen heeft laten afslachten, is door de Nederlandse rechtbank vrijgesproken. Voor deze vrijspraak werden twee juridische gronden aangevoerd. Ten eerste waren de feiten verjaard. Ten tweede is het oorlogsverleden van Menten al eerder door een rechtbank behandeld geweest en werd zijn zaak toen door de toenmalige minister van justitie Donker geseponeerd: Menten kan dus geen tweede keer terechtstaan voor dezelfde misdaden.

Louter formeel gezien kan men de indruk hebben dat tegen deze juridische gronden weinig valt aan te voeren. Als men ze echter van nabij bekijkt, blijkt hun basis echter heel wat minder solide te zijn. Het argument van de „verjaring“, dat algemeen aanvaard wordt als het om gewone misdaden gaat, woegt heel wat minder zwaar als het om oorlogsmisdaden gaat. Het strafrecht - zowel nationaal als internationaal - gaat ervan uit dat oorlogsmisdaden, die als misdaden tegen de mensheid beschouwd worden, niet volgens de gewone procedure behandeld kunnen worden. De uitzonderingsprocedure - die bijvoorbeeld ook in oorlogstijd van kracht is - hoeft geen rekening te houden met de regels van de gewone procedure. Als de Nederlandse rechtbank dit onderscheid niet gehandhaafd heeft, kan daar maar één motief voor gelden: ze WILDE Menten niet veroordelen. Even dubieus is het argument dat de minister van justitie de zaak geseponeerd heeft. De rechtbank heeft daarvan geen enkel schriftelijk en onomstootbaar bewijs geleverd: zij heeft zich uitsluitend gebaseerd op het getuigenis van mensen die het zelf van iemand anders gehoord hebben - een zeer vage bewijsgrond dus, waarmee men in zaken van minder „delikate“ aard heel wat omzichtiger zou omspringen. Maar hiermee is de zaak niet rond. Menten heeft voor de rechtbank zelf verklaard dat zijn zaak indertijd geseponeerd werd in ruil voor zijn belofte te zwijgen over de „Velser affaire“. Deze affaire heeft te maken met een onderzoek naar de collaboratie van een aantal mensen van de politie, die na de oorlog hoge

functies zijn gaan bekleden. Het onderzoek naar deze zaak werd in 1949 gestaakt op bevel van de toenmalige minister van justitie Struycken van de Katholieke Volkspartij. Deze zaak bleek vele vertakkingen te hebben, ook in de richting van een aantal Nederlanders die tijdens de oorlog in Londen verbleven en daar een dubbele rol zouden hebben gespeeld, met onder meer als gevolg dat tientallen verzetsmensen - meestal linkse - in korte tijd door de Duitsers werden gelkkwideerd onder de leiding van ene Schreijer van de Sicherheitsdienst - die na de oorlog werd vrijgesproken.

Er bestaan vermoedens dat deze onverklaarlijke affaire een symptoom is van een verrotting die zelfs de hoogste politieke kringen zou hebben aangetast. Ook Prins Bernhard zou hierbij betrokken kunnen zijn, want volgens de bureaucraat van het Militaire Commissariaat voor Inbewaaringstellingen Vrijlating te Haarlem, Mevrouw C. Konink-Stroink, zou de Prins reeds in 1945 een brief hebben geschreven waarbij hij voor de invrijheidstelling van Pieter Menten pleitte. Deze brief is verdwenen. En de toenmalige militaire commissaris in Haarlem - thans vice-president van de rechtbank van Rotterdam, kan zich van de brief niets herinneren.

De Velser affaire is in het verleden tien keer door een commissie onderzocht geweest. De resultaten van deze onderzoeken zijn tot nog toe geheim gebleven. Alleen is bekend geworden dat een aantal documenten, die betrekking hadden op de samenwerking van Nederlandse politie-beambten met de bezetter, uit het politie-archief verdwenen zijn. Op dit ogenblik is een elfde onderzoek aan de gang, maar het is de vraag of de resultaten van dit onderzoek ooit wel openbaar gemaakt zullen worden.

In de hele zaak Menten is Pieter Menten zelf dus alom niet meer de belangrijkste figuur. Een aantal mensen rond hem en boven hem blijken te hebben samengezworen om het recht te verkrachten, bewijsstukken te laten verdwijnen, mensen onder druk te zetten en te chantaren. Het is nu duidelijk dat Mentens eerste proces, dat van 1952, een sinistere klucht is geweest, waarbij men het zelfs niet nodig heeft geoor-

deeld getuigen uit Polen en Oekraïne te laten komen. Welke mensen moesten hier beschermd worden? Mensen die een belangrijke rol hebben gespeeld in het openbare leven en wellicht nog spelen.

De hele zaak verspreidt een ondraaglijke stank van corruptie in de hoogste kringen van de politiek, de magistratuur en de politie. En Pieter Menten, de multimiljonair en verzamelaar van kostbare schilderijen, is, dank zij zijn machtige vrienden voor de tweede keer vrijgesproken, al heeft dit tweede proces de onomstootbare bewijzen geleverd dat Menten zich schuldig heeft gemaakt aan de oorlogsmisdaden waarvan hij werd bericht.

Niet alleen Pieter Menten is geen recht geschied. Er is ook geen recht geschied aan de slachtoffers van Menten in Polen en Oekraïne, en evenmin aan de Nederlandse verzetslieden die vermoord zijn door het toedoen van nu verklikkers en collaborateurs in ruil voor wier bescherming Menten de vrijheid heeft gekregen. Pieter Menten is vertrokken met onbekende bestemming. We kunnen de man zelf nu wel vergeten: zijn sinistere rol is uitgespeeld. De vraag die overblijft is: hoeveel hooggeplaatste collaborateurs - onder meer de economische collaborateurs - zijn, onder de bescherming van hun belangrijke vrienden, ongemoeid gebleven, niet alleen in Nederland maar ook bij ons en in alle Europese landen die bezet zijn geweest, terwijl de rechtbank zo ijverig straffen uitdeelde soms voor onbeduidende vormen van collaboratie?

Het onrustwekkende is niet dat deze mensen op vrije voeten zijn gebleven en verder een riant bestaan hebben kunnen leiden. Het onrustwekkende is, dat de justitie van een zich demokra- tisch noemend land doelbewust het verderf blijft beschermen en het elementaire rechtsgedrag van de bevolking met voeten treedt. En het past ons zeker niet, te geloven dat het systeem in Nederland slachter of corrupter is dan het onze. Want haaien hebben overal, op welke breedtegraad ook, één kenmerk gemeen: ze vreten elkaar niet op.

Willy Courteaux.

BELGIË IN DE O.V.N. DE NAVO EN HAAR MILITAIRE UITGAVEN

Over woorden en daden.

Tijdens internationale besprekingen verklaart onze regering dat zij een onvoorwaardelijke voorstander is van de internationale ontspanning en de solidariteit met de volkeren die ijveren

voor vrijheid en nationale onafhankelijkheid. Uit de feiten blijkt het echter dat zij een andere richting uitgaat. Onderstaande zal het de lezers duidelijk maken.

België en de kernproefoefeningen.

De politieke OVN commissie van de Algemene OVN vergadering besprak op 27 november twee resoluties in betrekking tot de kernbepapening. De eerste resolutie vroeg de kernmogelijkheden zich te verbinden af te zien van nieuwe proefnemingen in afwachting dat een verdrag zou getekend worden voor de definitieve en volledige stopzetting. Deze resolutie werd door de vergadering aangenomen met 89 stemmen, 2 stemmen tegen (China en Frankrijk) en 9 onthoudingen. Het betreft hier de volgende negen landen: Finland, de Duitse Bondsrepubliek, Israël, Italië, Luxemburg, Groot-Brittannië, de Verenigde Staten en ... BELGIË. Door dezelfde politieke commissie werd over een tweede resolutie gestemd die aangenomen werd met 120 stemmen, geen enkele tegen en 10 onthoudingen. Deze resolutie die uit vier delen bestaat bevat volgende punten:

- Oproep tot de kernmachten om bij de aanvang van de Sessie 1979 van de Ontwapeningskonferentie te Genève een ontwerp van verdrag in te dienen voor het volledig verbod van de kernproefnemingen en een vraag gericht tot de Verenigde Staten en de Sovjetunie om spoed te zetten bij de besprekingen van „Salt II” voor de beperking van de strategische wapens.
- Het Komitee van Genève moet voorrang geven bij de studie van de omschakeling van uitgaven bestemd voor militaire doeleinden naar de sociale en economische ontwikkeling.
- Een tweede speciale zitting van de al-

gemene vergadering van de Verenigde Naties voor ontwapening moet plaats hebben in 1982 te New York.

- Het Komitee van Genève moet voorrang verlenen aan de onderhandelingen over een verdrag voor het globale verbod van de kernwapens en een verdrag over het gebruik van chemische wapens.

Zoals hoger is gezegd hebben 10 landen zich bij de stemming van deze tekst onthouden. Het betreft: Canada, Frankrijk, de Duitse Bondsrepubliek, Guatemala, Israël, Italië, Japan, Luxemburg, de Verenigde Staten en... BELGIË.

België en de apartheid. I.

In de Algemene Vergadering van de O.V.N. van 29 november werd een resolutie ter stemming voorgedragen waarin de politieke, economische, militaire, nucleaire, strategische, kulturele en sportieve contacten met de apartheidregimes van Zuid-Afrika en Rhodesië worden aangeklaagd als een soort aanmoediging van deze regimes.

In dezelfde resolutie wordt Frankrijk ver-

zocht het eiland Mayotte, dat integraal deel uitmaakt van de Republiek van de Comoren, te verlaten. Deze resolutie klaagt, zonder één land te noemen, de verkrachting van de door de O.V.N. genomen sancties aan tegen Rhodesië en stelt de expansionistische doeleinden van Israël in het Midden Oosten aan de kaak. Deze resolutie werd aangenomen met 92 stemmen, tegenover 20 onthoudingen en 20 tegenstemmen. Onder deze laatste bevinden zich Noorwegen, Finland, Zweden, Denemarken, IJsland, Australië, Canada, Nieuw Zeeland, de E.E.G. landen waaronder natuurlijk BELGIË.

België en apartheid. II.

De internationale Conventie over opheffing en bestrijding van de misdaad „apartheid” werd door de Algemene Vergadering van de O.V.N. aangenomen op 30 november 1973 en is van kracht geworden op 18 juli 1976.

Eenenvijftig landen ondertekenden reeds deze Conventie. Wie op deze lijst niet voorkomt zijn o.m. de Verenigde Staten en de negen E.E.G. landen waaronder... BELGIË.

Volgens „The Europa Yearbook 1977” onderhouden nog 34 landen diplomatieke en consulaire betrekkingen met Zuid Afrika. Wie op deze lijst wel voorkomen zijn Chili, El Salvador, Costa Rica, Nicaragua, Uruguay, Paraguay Argentinië, Bolivia, Brazilië d.z.w. alle dictatoriale regimes van Latijns Amerika, maar ook de Verenigde Staten en de negen E.E.G. landen waaronder BELGIË.

België en apartheid. III.

Minister Claes heeft kortgeleden bekend gemaakt dat België 2.000 ton uranium in Zuid-Afrika zal aankopen. Het Bureau van het A.B.V.V. heeft deze aankoop veroordeeld als strijdig met de politiek die tegen „apartheid“ moet gevoerd worden en verzoekt de Delcrederedienst zijn waarborg niet te geven voor de financiering van deze transactie.

België : Het goede voorbeeld in de NAVO.

De recente vergaderingen van de Eurogroep en het Defensiecomité van de NAVO zijn een gelegenheid geweest om een bilan op te stellen voor wat betreft het vervullen van de NAVO verbintenissen. Zoals men weet werd tijdens de NAVO zitting te Washington voorgesteld dat iedere lidstaat zou instaan voor een jaarlijkse verhoging van 3 procent per jaar.

Volgens de schattingen voor 1978 zouden de totale militaire uitgaven, zonder Turkije en Griekenland, 178.189 miljoen Eurodollars bedragen, waarvan 68.951 voor Europa en 109.238 voor Noord

Amerika.

Voor wat de verhouding per inwoner betreft geeft dit :

423 Eurodollars voor de Verenigde Staten, 274 voor Frankrijk, 265 voor BRD, 257 voor Noorwegen, 231 voor België, 198 voor Denemarken, 195 voor Groot-Brittannië, 166 voor Canada, 80 voor Italië, 74 voor Luxemburg en 57 voor Portugal.

Rekening houdende met een gemiddelde van 201 voor Europa, neemt België, onmiddellijk na de grootmachten, een mooie plaats in.

Inzake het aantal effectieven halen we zelfs de derde plaats. De verhoudingen zien er tenoverstaan van de actieve bevolking als volgt uit : Frankrijk (3,2 procent), Verenigde Staten (3 procent), BELGIË (2,8 procent), Nederland (2,8 procent), Noorwegen (2,7 procent), BRD (2,6 procent), Italië (2,5 procent), Portugal (2,3 procent), Groot-Brittannië (2,2 procent), Denemarken (1,7 procent), Canada (1,1 procent), en Luxemburg (0,9 procent).

Uit deze gegevens blijkt dus dat ons land proportioneel over een der grootste legers beschikt en onze opeenvolgende rege-

ringen inzake de militaire uitgaven het goede (of slechte) voorbeeld geven. Er is dus werk op de plank voor de vredelievende krachten in het nieuwe parlement.

België : Steeds nieuwe militaire uitgaven. De militaire uitgaven stegen in ons land van 41 miljard in 1971 naar 91 miljard in 1977, België aanvaardde het door de NAVO opgelegd principe om de uitgaven met 3 procent per jaar te verhogen. Daarnaast komt dan nog de 40 miljard frank voor de F. 16 en wordt nog een uitgave van 5 miljard voor Heliraketten en 27 miljard frank voor nieuwe tanks voorzien. De recente NAVO-top besliste het Awacs-radarsysteem in dienst te nemen. De Belgische bijdrage in dit project zal nog maats vier miljard bedragen...

Intussen werden ook nog door een fabriek in Bornem de eerste lichte pantservoertuigen B.D.V., bestemd voor rijks-wacht en luchtmacht, uit een bestelling van 123 stuks aan 4,5 miljoen 't stuk, geleverd...

Het volgend parlement zal, voor wat de drie genoemde aankopen betreft, de beslissing moeten nemen...

PARLEMENT EN BUITENLANDSE POLITIEK

België.

Generaal Close verklaarde bij zijn afscheid in de B.S.D. dat onze strijdkrachten niet opgewassen zijn tegen hun taak en dat het defensiebeleid ontoereikend is. Deze uitlatingen zijn overdreven, vindt de Minister van Landsverdediging, misplaatst en ongegrond. De operationaliteit van onze troepen zijn op aanvaardbaar peil, zoals de recente herfstmanoeuvres nog hebben bewezen (met de „nodige“ doden en gewonden).

(Vraag Mattheyssens, vrag. en antw. Kamer, afl. 50, p. 3583-3583).

Een vast item is senator Jorissen en de mensenrechten enerzijds in Chili en Zuid-Afrika en anderzijds in de S.U. Hij zou nu willen dat de Minister van Buitenlandse Zaken zich zou aansluiten bij zijn Engelse collega. Deze verklaarde immers dat de Olympische Spelen van 1980 in Moskou niet zo maar zullen plaatsvinden als de S.U. voortgaat met de mensenrechten te overtreden. Volgens de Belgische minister willen noch onze regering, noch de negen

de toestanden in Chili en Zuid-Afrika vergelijkbaar met deze in de U.S.S.R.

(Vrag. en antw. Senaat, afl. 49, p. 1751).

De parlementsleden Calewaert, Glinne en Kuypers interpeleerden over de cargo „Allul“ die op 27 september Zeebrugge zou verlaten hebben met FN-geweren voor Zuid-Afrika. De „Allul“ onder Spaanse vlag was geladen met FN-geweren maar voor de Spaanse strijdkrachten. Na Zeebrugge legde het schip aan te Rochester. Afgeschrikt door het administratief onderzoek in Engeland, besliste de kapitein toen schip en lading mochten vertrekken, de bewuste lading naar Zeebrugge terug te brengen. Er zou niets onregelmatig aan de hand geweest zijn.

(Ib., afl. 2, p. 87 en vrag. en antw. Kamer, afl. 1 van 1978-79, p. 10-11 en 19-20).

Angola en de Cubanen.

Na zijn bezoek aan Angola heeft de Minister van Buitenlandse Zaken kunnen

verklaren dat de aanwezigheid van Cubanen er stabiliserend werkt. Het massale vertrek van Portugezen had het land in een chaotische toestand achtergelaten. Zoals de Cubaanse aanwezigheid toeliet aan het M.P.L.A. het land politiek te stabiliseren, heeft de Cubaanse burgerlijke samenwerking een gunstige invloed op de economische wederopbouw.

Deze verklaring vond volksvertegenwoordiger Swaelen erg bevreemdend.

(Vrag. en antw. Kamer, afl. 48, p. 3479).

Zuid-Afrika.

Bernard informeerde naar de stappen ondernomen bij de Zuidafrikaanse regering met het oog op de naleving van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden. Dit naar aanleiding van de maatregelen tegen de leiders en militanten van de K.A.J. De minister deelde zijn bezorgdheid en die van de Belgische K.A.J.-middens mee aan de Zuidafrikaanse ambassadeur.

(Ib., afl. 49, p. 3531).

Welke maatregelen zijn genomen om de

samenwerking met Zuid-Afrika op militair, nucleair en economisch gebied stop te zetten en om steun te verlenen aan de bevrijdingsbewegingen? Wat is het standpunt van de regering over de leningen en kredieten die door Belgische banken worden verleend aan de Zuidafrikaanse regering en aan de door hen gecontroleerde bedrijven? Heeft de regering richtlijnen verstrekt met het oog op het stopzetten van nieuwe investeringen in Zuid-Afrika? Deze vragen stelde Nelly Maes. Enkel een wapenembargo is uitgeschreven door de Veiligheidsraad (nov. 1977). In 1977 heeft de Algemene Vergadering van de V.N. verschillende resoluties goedgekeurd die het karakter hadden van niet bindende richtlijnen voor de lidstaten. Zo stemde België tegen de resolutie betreffende hulp aan de gewapende strijd van de Zuidafrikaanse bevrijdingsbewegingen, omdat de apartheid geen dekolonisatieprobleem zou zijn, maar een probleem op zichzelf. Door de 9 lidstaten van de E.G. is ook een gedragskodex vastgelegd in verband met de betrekkingen tussen privé-maatschappijen en Zuid-Afrika. Deze kodex is aan de Belgische maatschappijen overgemaakt. Verder heeft de Belgische regering beslist voortaan geen leningen of kredieten meer aan de Zuid-Afrikaanse regering toe te staan. Belgische financiële instellingen en andere maatschappijen van de privé-sektor nemen vrij hun verantwoordelijkheden op.

(Ib., afl. 48, p. 3477-3478).

Ook naar die gedragskode, de verantwoordelijkheid van de privé-sektor en de regeringsbeslissing geen kredieten meer toe te staan aan Zuid-Afrika verwees de minister in zijn antwoord op de vraag van Glinne welk gevolg de minister had gegeven op het memorandum van de werkgroep D.I.E.B.A. (= dialoog kerken-banken over de apartheid).

(Ib., afl. 46, p. 3364-3365).

Geen hulp voor slachtoffers van Zuid-Afrika.

In ons vorig overzicht moesten we spijtig genoeg een hele reeks parlementairen citeren die aanstoot namen aan de vijf miljoen B.fr. humanitaire hulp voor de slachtoffers van de Zuidafrikaanse raid op de Angolese stad Cassinga. Senator Van Canneyt moet er nog bijgevoegd worden, terwijl Belmans, Waltniel en Jorissen op de zaak terug kwamen. Jorissen deed dit zowel tegenover de Eerste Minister, de Minister van Buitenlandse Zaken als die van Buitenlandse Handel. Onze handelsbetrekkingen met Zuid-Afrika (Antwerp-

se diamant) zouden immers schade lijden door deze 5 miljoen B.fr. aan de Swapo uitgekeerd voor de burgerlijke slachtoffers. Dat het inderdaad burgerlijke slachtoffers waren werd bevestigd door het Hoog Commissariaat van de V.N. voor de vluchtelingen en Wereldgezondheidsorganisatie, een tiental Journalisten van de internationale pers en onze ambassadeur in Loanda. (Ib., afl. 46, 3379-3380 en afl. 48, p. 3478-3479 en vrag. en antw. Senaat, afl. 49, p. 1749, 1756 en afl. 1 van 1978-79, p. 20-21, 52-53 en 55).

„Het is net omdat folteringen in Zuid-Afrika uitzonderlijk zijn dat de propaganda tegen dat land zich zo intensief op die uitzonderingen - zoals het tragische geval Biko - moet gooien” is de verklaring van senator Jorissen. Hij wil daarentegen sancties tegen Zambia omdat daar politieke gevangenen zitten op last van de Swapo en tegen Tanzania omdat folteringen er algemene regel zouden zijn. Zijn zegenman is steeds Shipanga, oud-medestichter van de Swapo en nuans tegenstrever van deze beweging.

(Vrag. en antw. Senaat, afl. 48, p. 1719-1720 en afl. 3 van 1978-79, p. 130).

Zuid-Korea.

Het doel van de Belgische handelsdelegatie naar Zuid-Korea was de bevordering van de Belgische uitvoer. Daarin is men geslaagd. Dat in Zuid-Korea de fundamentele vrijheden van het volk zijn opgeheven en dat de arbeidsvoorwaarden er onmenselijk zijn - tot 12 en als het moet tot 18 uur aan een stuk door in ploegverband werken gedurende zeven dagen - was geen antwoord van de minister van Buitenlandse Handel waard.

(Vraag van Burgeon, vrag. en antw. Kamer, afl. 45, p. 3344).

Voedselhulp aan ontwikkelingslanden. De tegenstelling tussen de structurele overschotten van proteïnerijk melkpoeder en calorierijke suiker in de E.E.G. enerzijds en de honderden miljoenen die ondervoed zijn anderzijds lag aan de basis van de vragen van Mef. Devos.

(Ib., afl. 47, p. 3433-3435).

BEGRIJPE WIE KAN

Elders in dit blad publiceren we een verslag over de actie tegen de neutronenbom en meer in het bijzonder rond de overhandiging, aan de vertegenwoordiger van Eerste Minister V.D.B., van de eerste 50.000 handtekeningen die in Vlaanderen reeds werden opgehaald. Het is verheugend vast te stellen dat de persmedia, T.V., radio en kranten, dit initiatief niet ongemerkt hebben laten voorbijgaan. Om haar standpunt terzake te verduidelijken en de pers alle nodige informatie te verschaffen werd door de delegatie van het O.C.V. terplaatse aan de Journalisten een persmededeling overhandigd. Hierin was ook vermeld dat 50.000 handtekeningen tegen de N.Bom, die in Vlaanderen werden opgehaald, aan de Minister zouden overhandigd worden. Tot ieders verwondering stelde men vast dat, met uitzondering van de T.V. nieuwsdienst en de G.v.A., alle kranten meding maakten van 20.000. Zelfs onze vrienden van Links hadden het over 55.000 handtekeningen in het gehele land waarvan 20.000 in Vlaanderen onder de welke 9.000 alleen voor hun rekening. Begrijp wie kan: Bij navraag bleek dat de kranten gewoon een cijfer hadden gepubliceerd dat doorgezien werd door het Agentschap Belga zonder rekening te houden met de persmededeling van het O.C.V. Een rondgestuurde rechtzetting kreeg slechts in „De Standaard” een plaats met de vermelding dat hier een vergissing was gebeurd. Er is nu eenmaal een onheilzamen verschil tussen 20 en 50.000 ingezamelde handtekeningen... We dachten hierop uw aandacht te moeten vestigen om aan te tonen welke belangrijke rol een persagentschap inneemt en op welke oppervlakkige wijze de openbare opinie soms geïnformeerd wordt. Is dit geen reden om aan een blad als „VREDE” meer mogelijkheden te verstrekken? Bewijst dit niet eens te meer dat ieder van ons het zijne moet bijdragen om een blad als VREDE beter te verspreiden? Doe er dus ook iets voor. Win nieuwe lezers voor ons blad. Geef ons tevens betere financiële mogelijkheden door een bijdrage te starten in ons „Vredesfonds” of beter, door aan uw financiële instelling de opdracht te geven om maandelijks een klein vast bedrag op onze rekening over te schrijven.

VREDEFONDS

We.V.D.-Brugge : 200 fr. ; R.M. Oostende : 100 fr. ; J.C. Brussel : 70 fr. ; V.D.B.-St.-Amandsberg : 500 fr. ; E.L. Gent : 40 fr. ; J.M. Brussel : 1.000 fr. ; M.V.M. Mol : 200 fr. ; C.S. Genk : 100 fr. ; N.G. Betekom : 100 fr. ; M.L. Wetteren : 500 fr. ; U.C. Oostkamp : 100 fr. ; W.P. Brussel : 200 fr. ; L.F. Gent : 100 fr. ; F.V. Gent : 50 fr. ; E.C. Antwerpen : 100 fr. ; T.B. Gent : 100 fr. ; E.D.B. Brugge : 100 fr. ; ADS-Oostende : 100 fr. ; R.W. Brugge : 50 fr. ; C.D.S. Gent : 100 fr. ; B.B. Tongeren : 100 fr. ; N.V.D.V. Evergem : 100 fr. ; G.M. Gent : 100 fr. ; J.V. Gent : 100 fr. ; W.W. Kortrijk : 100 fr. ; A.-M. Dilbeek : 100 fr. ; E.M. Brussel : 100 fr. ; J.C. Oostakker : 100 fr. ; M.V.H. Gent : 100 fr. ; J.E. Gent : 50 fr. ; G.D. Oostende : 100 fr. ; W.W. Tielt : 250 fr. ; R.D.G. St.-Niklaas : 600 fr. ; C.G.-Brugge : 200 fr. ; J.T. Gent : 200 fr.

Met onze oprechte dank.
Bedragen voor het Vredesfonds kunnen overgeschreven worden op Prk. 030-0956015-80 van Vrede v.z.v., 9000 Gent.

G.M.

VAN GISTEREN NAAR MORGEN

Het thema van deze voordracht was toegespitst op de emancipatieproblematiek van Zwart Afrika. Emancipatie werd door ons omschreven als een proces waarin de direkte producenten als groep en als individu een toenemende greep op en dominantie over hun eigen levensomstandigheden verwerven. Emancipatie of ontwikkeling situeert zich aldus op dubbel vlak: de beheersing van de natuur én van de totaliteit van de maatschappelijke verhoudingen. Emancipatie steunt op twee principes: democratie en rationaliteit. Democratie slaat op de graad waarin grote groepen van de bevolking deelnemen in het formuleren van de te verwezenlijken doelstellingen en controle bezitten op de uitvoering. Het rationaliteitsprincipe heeft betrekking op de wijze waarop en de mate waarin deze doelstellingen kunnen worden verwezenlijkt tegen sociaal aanvaarde inspanningen. Democratie en rationaliteit zijn relatieve begrippen, die ten eerste gebonden zijn aan de ontwikkeling van de produktiekrachten, daar de grootte en de aard van het maatschappelijk surplus in laatste instantie de limieten aangeeft waarbinnen de emancipatie zich kan voltrekken. Emancipatie is met andere woorden het totaalproces van vermenschlijking, de antipode van de „Verdinglichung“.

Wanneer wij de emancipatie van Zwart Afrika in zijn geschiedkundig verloop én in zijn momenten van evolutie, stagnatie en involutie reconstrueren, is het onmogelijk voorbij te gaan aan een eksterne faktor: de ontwikkeling van West-Europa. In de loop van deze uiteenzetting dient op summiere wijze te blijken hoe de onderontwikkeling zich in Afrika ontwikkelde en in hoeverre de impact van Europa hierin doorslaggevend was.

Het Afrikaanse kontinent en zijn bewoners werden door de Europeanen buiten de geschiedenis en de kultuur geplaatst en als het ware gedeshumaniseerd. Meer en meer wint de overtuiging veld dat deze stelling ons meer leert over diegenen die ze poneerden, dan wel omtrent diegenen waarop ze geacht werd van toepassing te zijn. Hoewel de dekolonisatie van de geschiedschrijving een recent fenomeen is, zijn er voldoende gegevens voorhanden

Middeleeuwen noemen, is gebonden aan de landbouw. De produktie-eenheid is de clan, waarin de producent nog niet is gescheiden van zijn grond. De clan levert tevens het religieus-ideologisch referentiekader en reguleert interne en eksterne relaties. In de sektor van de nijverheid is er een doorgedreven taakverdeling en bestaat zelfs de loondienst. De handel in de centra is georganiseerd in instellingen die vergelijkbaar zijn met het gildensysteem. De handelssteden zijn tevens de zetel van het centrale gezag. De koningen zijn echter beperkt in hun machtsuitoefening, doordat hun controle op de produktiemiddelen beperkt is, en ze het platteland niet aan zich kunnen binden. Ze verwerven hun inkomen en macht uit de taxen op de verre-afstandshandel en uit raids op de omliggende gebieden. Tussen steden en het platteland ontstaat een spanning: de rurale gebieden beperken de steden door het geringe voedselsurplus dat ze voortbrengen, terwijl de bescheidenheid van de vraag van het platteland de groei drukt van de stedelijke ekonomie. Wat als een Afrikaanse produktiewijze kan worden omschreven is produktiewijze gekenmerkt door een dialektische spanning tussen een stedelijke markteconomie, en de dorpsgemeenschappen waarbinnen de grondeigendom nog in ruime mate gemeenschappelijk is.

Twee zaken dienen hierbij benadrukt: Vooreerst, dat op het ogenblik van de beginnende kontakten tussen Europeanen en Afrikanen, er geen kwalitatieve breuk is tussen het ontwikkelingspeil van beide samenlevingen. De ooggetuigenverslagen van Europeanen duiden eerder op een zekere gelijkwaardigheid. Ten tweede: dat op dat ogenblik de Afrikaanse produktiewijze in een fase van opgaande

Daar gaan de geluiden weer...

*Daar gaan de geluiden weer :
de nachtelijke sirene
en de donder aan de deur
het gekrijs van gepijnigde zenuwen.*

*en dan komt het uitzinnige crescendo
van een gelaat, door pijn getekend
het woordenloze gekreun zonder
einde...
zij die onvrij zijn kennen dit...*

*Opdringerig als de regen
wordt het leed losgegooid
over sirenen, knekels en laarzen
heen !
Daar gaan de geluiden weer...*

(orig. THE SOUNDS BEGIN AGAIN
van Dennis Brutus
vertaling : Viona Westra)

om de contouren van de vroegere samenleving te schetsen vóór de kontaktnamen met Europa.

De basis van de Afrikaanse samenleving, tijdens wat we gemakkelijks halve de

dynamiek verkeert.

Vanaf de 15e tot de 19e eeuw zal dit beeld een duidelijke verandering ondergaan. De betere scheepvaart en bewapening leiden er toe dat het de Europeanen zijn die de aard en het tempo van de konfrontatie bepalen, en die haast eenzijdig voordeel halen uit deze situatie. Waarom? Omdat de primitieve accumulatie in Europa uiteindelijk leidt tot kapitaalakkumulatie, anders gesteld dat het handelskapitalisme één van de factoren is die een kwalitatieve wijziging van productiekrachten en verhoudingen mogelijk maakt. De goederenhandel, de slavenhandel en de scheepvaart bezitten een multiplicatoreffekt op de Europese economie. Ze geven aanleiding tot waardescheppende processen en tot omzetting van geld in kapitaal. De goederen die in Afrika worden geïmporteerd veroorzaken niet een dergelijke groei, de demografische puntie van zo'n 30 à 50 miljoen mensen in een maatschappij gekenmerkt door een arbeidsintensieve productie is rampzalig. De slavenjacht en de invoer van geweren veroorzaken daarenboven een politieke instabiliteit. De ganse periode van primitieve accumulatie schept voor Europa de basis waarop zich het industrieel kapitalisme kan ontwikkelen, en leidt in Afrika tot een ontwrichting van de Afrikaanse productiewijze zonder dat er hoger ontwikkelde productiekrachten en verhoudingen ontstaan. Ontwikkeling en onderontwikkeling, als wederzijds afhankelijk fenomeen, beginnen vorm aan te nemen.

De evolutie van het industrieel kapitalisme in het Westen kent evenwel een schoksgewijs verloop. Enerzijds geeft dit aanleiding tot concentratie en centralisatie van kapitaal en productie, anderzijds is er kapitaaleksport naar deze gebieden waar de meerwaardevoet hoger ligt. De economische noodzaak, de militaire mogelijkheid en de politieke wil vinden elkaar in het imperialisme. Europa is in staat de rest van de wereld te transformeren in functie van zijn eigen behoeften. Het zwaartepunt van de imperialistische expansie ligt evenwel in de Aziatische gebieden, de semi-koloniale staten van Latijns-Amerika en de achtergebleven Oost-Europese landen. De kolonisatie van het Afrikaanse continent wekt aanvankelijk geen enkele geestdrift op bij de koloniale grootmachten die zich vergenoegen met de controle van enkele steunpunten op de kust. De aanwezigheid van Leopold II en de koloniale aspiraties van Duitsland verstoren dit evenwicht. In wat „the scramble for Africa“ heet, wordt het

continent koortsachtig verdeeld.

Maar het feit dat Afrika op de wandkaarten verkaveld is, betekent nog niet dat er automatisch kapitalen en mensen in grote hoeveelheden naar toe stromen. Tot aan de eerste WO wordt de exploitatie van Afrika eerder gekenmerkt door roofoorlog. Tussen de twee wereldoorlogen zijn er weliswaar diverse plannen om tot valorisatie over te gaan, maar o.m. door de grote crisis, komt daar weinig van in huis. Het is pas na 1945 wanneer Latijns-Amerika volledig in de invloedssfeer van

de VS komt te liggen, en de dekolonisatie van Azië duidelijke proporties aanneemt, dat Afrika meer aandacht verkrijgt. Lord Bevin, de Britse verantwoordelijke voor de koloniale zaken stelt het aldus: „indien West Europa zijn betalingsbalans in evenwicht wil brengen, is het essentieel dat de bronnen van rijkdom in Afrika tot ontwikkeling worden gebracht“.

Indien een bilan dient te worden opgemaakt van de koloniale aanwezigheid in Afrika, zou die er beknopt als volgt uitzien:

- De progressieve zijde van het imperialisme bestaat erin dat Afrika teinte-

greed is in de wereldeconomische en -politieke ordening. Maar uit de aard van het imperialisme vloeit voort dat het een plaats toegewezen kreeg in functie van eksterne belangen, en in de eerste plaats in de rol gedwongen werd van leverancier van grondstoffen en goedkope arbeidskrachten.

- Langs ekstra-ekonomische wegen is de kolonisor erin geslaagd grote delen van de bevolking te scheiden van de produktiemiddelen, ze te proletariëren en in nog grotere mate te transformeren in een klasse van lompenproletariaat. Inlandse ondernemers, vooral in de industriële sektor, zijn zo goed als afwezig, terwijl de kompradoerslaag en de middenklasse gedomineerd worden door Levantijnen en Aziaten.
- De Europese aanwezigheid heeft geleid tot sociale formaties, waarbinnen de kapitalistische productiewijze dominant, maar niet eksklusief is. De restanten van pre-kapitalistische productiewijzen kennen een uitgehold en gedeformeerd bestaan, zonder dat ze volkomen of op een gelijkmatige manier verdwijnen. De sociale formaties in hun totaliteit, worden door het structureel onevenwicht op wereldniveau in hun verdere ontwikkeling geremd. Het meest positieve aspect van het kolonialisme was dat er een einde aan kwam, en dat de Afrikanen, zij het op een onvolmaakte manier in staat werden gesteld hun eigen lotsbestemming in handen te nemen.

Deze bijdrage zou de valse indruk kunnen wekken dat de bevolking zich goedschiks onderwierp aan de kolonisatie. Of, om het met de woorden van Max Havelaar te zeggen, „dat de rust er rustig was“. Het omgekeerde benadert dichter de waarheid. In verschillende vormen en met variërende intensiteit hebben de zwarten zich actief of passief verzet tegen de koloniale aanwezigheid. De weerstand kan worden opgesplitst in drie vormen. Een eerste is de gewapende strijd tijdens de periode van koloniale inbezitting. Ten tweede is er het verzet van de landelijke bevolking, die soms uitbarst in revoltes en de stakingen van het proletariaat in de sleutelsektoren, als daar zijn: de spoorwegen, havens en mijnen. En uiteindelijk zijn er de pogingen van de kleinburgerij, in eerste instantie van wat men évolués noemt, om binnen het koloniale bestel een statuut te verwerven dat gelijkwaardig is als dit der blanken.

Aanvankelijk grijpen deze protestbewegingen plaats in een niet duidelijk om-

schreven perspectief. Soms zijn er pogingen om de verloren vrijheid te herstellen door een terugkeer naar het verleden, soms situeert het verzet zich in een louter reformistisch perspectief, of is er een uitbarsting van geweld zonder dat zich een alternatief aandient. Emancipatie is evenwel geen rechtlijnig noch een eenduidig proces. Al naar gelang van de maatschappelijke omstandigheden neemt deze drang verschillende vormen aan, waarvan er bepaalde verzanden of zelfs remmend kunnen werken voor nieuwere of beter aangepaste bewegingen.

De uiteindelijke beweging wordt geleid door de stedelijke kleinburgerij die de volksmassa achter zich kan scharen rond politieke strijd voor nationale onafhankelijkheid. Het is duidelijk dat de koloniale machten in deze laatste fase een verzeke- ringspolitiek voeren die er op gericht is de radikaliserendens af te zwakken en een strategie van „partir pour rester” mogelijk te maken. Toch is de onafhankelijkheid een beslissende en kwalitatieve stap op weg naar emancipatie. Beslissend omdat een herstel van de vroegere toestand onmogelijk is, kwalitatief, omdat het de noodzakelijke voorwaarde was om tot andere eksterne en interne verhoudingen te komen. Zonder onafhankelijkheid waren de kansen op emancipatie afgeschermd, wat nog niet betekent dat deze zich nu automatisch of lineair ontwikkelen. De Afrikaanse staten blijven ontwikkelingslanden, d.w.z. landen waarin de historische gegroeide eksterne verhoudingen tesamen met de interne maatschappelijke relaties de emancipatiemogelijkheden van de overgrote meerderheid van de bevolking beperken.

De meeste landen werden na de wittebroodsweken gekonfronteerd met de onderontwikkeling van de eigen produktiekrachten, de neo-imperialistische druk van het Westen en de politieke verdeeldheid over de te volgen koers. In landen waar schaarste de regel is kan het geen verwondering wekken dat een beperkte bovenlaag - civiel of militair - het staatsapparaat ten dienste stelt van de eigen belangen, of deze via dit apparaat realiseert. Dat de democratische rechten van de overgrote meerderheid hierdoor buiten spel worden gezet hoeft geen betoog. In de mate dat de leiding de belangen van het kapitalistisch wereldsysteem niet schaadt kan ze rekenen op de open of verdoeken steun van het Westen.

In hun strijd tegen kolonialisme en imperialisme, was het voor de hand liggend dat de Afrikaanse vrijheidstrijders een socia-

listische taal zouden voeren. Staten zijn evenwel slechts socialistisch, wanneer de sociale verhoudingen dit zijn, niet omdat ze zich als dusdanig aandienen. De economische politiek is spijt de nationalisaties en de plannen vaak weinig efficiënt en slaagt er niet in het levenspeil omhoog te trekken. De staat en de partij, geïnkarneerd in de bureaucratie groeien uit tot instrumenten van verdrukking in naam

poster uitgegeven door Vrede, 65 fr.

van diegenen die ze bevrijden. In de meeste zwarte socialistische staten is de ideologie eerder een verstuïering van de bestaande realiteit, dan wel hefboom tot verandering. Zelfs in landen als Tanzania, waar men blijkbaar ernst maakt met het socialisme, blijft dit socialisme haast noodzakelijk gedefformeerd door de onderontwikkeling. Hier geldt echter het Chinese spreekwoord : ook voor een tocht van 1.000 km. moet de eerste stap worden gezet. Hetgeen nog niet betekent dat die eerste stap een garantie inhoudt over het bereiken van het einddoel.

Emancipatie is niet - en zeker niet op korter termijn - het enige of onafwendbaar toekomstperspectief, noch voor Afrika, noch voor de rest van de wereld. De verdere ontwikkeling van Afrika valt niet af te leiden uit wetmatigheden waarop de mens geen vat heeft, noch kan men stellen dat aan alle potentiële richtingen

een zelfde waarschijnlijkheid moet worden toegekend. De krachten die objectief de drager zijn van de maatschappelijke transformatie - met name de arbeiders en arme boeren - groeien gestadig aan, zonder dat de subjektieve neerslag hiervan in georganiseerde actie gelijke tred houdt. Emancipatie is evenwel geen gelijkmatig proces : periodes van stroomversnelling wisselen af met konsolidatie en zelfs teruggang, en de mate waarin het bewust optreden van de mensen de loop van de gebeurtenissen medebepaalt is hiervan afhankelijk. Met uitzondering van Zuidelijk Afrika waar Angola en Mozambique pas de onafhankelijkheid verwierven, alsmede in Zimbabwe, Namibië en Zuid-Afrika waar de strijd tegen de minderheidsregimes in volle gang is, is de beweging naar emancipatie duidelijk op zoek naar een tweede adem.

Rudy Doom.

VAKBONDEN

Op een vergadering van vakbondsverantwoordelijken van 21 landen uit Europa en het Middellandse zeegebied betreurde het ABVV in een verklaring de afwezigheid van de vertegenwoordigers van de Tunesische arbeiders, die, zoals men weet, aangehouden zijn.

Beroep werd gedaan op de internationale gemeenschap en de EEG landen om druk uit te oefenen op de Tunesische autoriteiten om de aangehouden leiders van de Tunesische UGTT in vrijheid te stellen. Dit belette de EEG intussen niet een akkoord met de regering van Tunis af te sluiten.

Het I.V.V.V. (Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen) deed beroep op zijn leden om solidariteitsacties te voeren met de Chileense vakbonden.

Eerstdaags zal eveneens een vergadering plaats hebben over de vakbondsrechten in Latijns-Amerika. Het I.V.V.V. deed eveneens een oproep om de acties te ontwikkelen voor de vrijlating van Habib Achour en de andere leiders van de Vakbond van Tunis.

Het ACW voert van haar kant een protestkaartenactie voor de eerbiediging van de mensenrechten en de vakbondsvrijheden in Nicaragua.

PLATTELANDSEKONOMIE : NOG MEER HONGER EN ELLENDE

De laatste jaren wordt de plattelandsontwikkeling steeds meer beschouwd als de oplossing voor de onderontwikkeling in de zgn. derde wereld.

De plattelandsökonomie : de voorrang voor de ontwikkeling van de plattelandsbevolking, was ook één van de thema's van

Algemene trends in de landbouwontwikkeling.

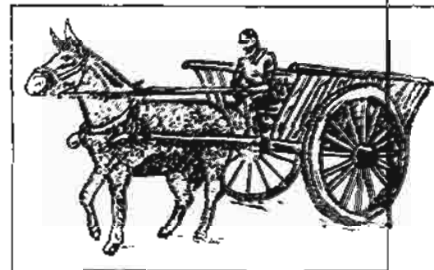
1. Sedert het begin van de jaren '70 stelt het AGRARISCH PROBLEEM de historische en structurele beperkingen van de penetratie van de kapitalistische markt- en produktiemechanismen in de landbouwsector in volle daglicht. Daarbij eisen twee centrale problemen de volle aandacht van de totalitaire staatsstructuur :

- a. een scherpe economische crisis in de landbouwsector, met als gevolg een verscherping van de klassenstrijd op het platteland (vooral in Mexico, Guatemala, Peru en Colombia);
 - b. een toenemende repressie tegen de groeiende ontevredenheid van de boeren en tegen het groeiend verzet op het platteland.
2. De financiering van plattelandsprojecten door de Wereldbank en de internationale private banken, is vooral sedert 1970-1 enorm toegenomen.
 3. Deze trend is gelijklopend met de stijgende inschakeling van multinationale ondernemingen in de voedselsector.
 4. Door de alliantie van de buitenlandse investeerders en financiers met de grondoligarchie, raakte de landbouw- en voedselproductie in de verschillende Latijns-Amerikaanse landen hoofdzakelijk afgeleemd op de uitvoer.
 5. Honger, de grote kwaal van de derde wereld landen, is niet zozeer gevolg van een tekort aan voedsel, maar hangt rechtstreeks samen met de ongelijkheid, met

een produktiesysteem dat afgesteld is op eigen verrijking.

Nieuwe landbouwprodukten, hogere winsten.

Als één van de redenen voor de onderontwikkeling van landen uit de derde wereld, wordt vaak verwezen naar de mono-kultuur. Naast een afhankelijkheid van sterk fluktuerende prijzen op de wereldmarkt. De *agro-business* (d.w.z. de multinationale ondernemingen die actief zijn in de agrarische sektor) heeft zich met steeds snellere schreden in de derde wereldlanden binnengewerkt. Zij heeft er gezorgd voor een grotere diversifiëring van de landbouwproductie. Multinationale ondernemingen nemen er zelfs het initiatief om sommige landbouw- en veeteeltprodukten ter plaatse te verwerken (dankzij de zeer goedkope arbeidskrachten...).

Onder druk van de belangen van de zogenaamde ontwikkelde landen met vrije markteconomie, heeft zich ook op het vlak van de plattelandsontwikkeling een nieuwe arbeidsverdeling doorgezet. Bin-

de voorbij 11.11.11-aktie. Daarom lijkt het ons dringend noodzakelijk de reële evolutie van de huidige plattelandsontwikkeling even nader te bekijken. We nemen daarbij Latijns-Amerika als voorbeeld. Maar dezelfde trend doet zich voor in andere werelddelen : in Azië en zelfs in Zuid-Europa (Sicilië, Andalouzië en grote delen van Portugal).

nen deze globale strategie voor de landbouw (sommigen noemen het „nieuwe internationale orde) zal Latijns-Amerika zich bijvoorbeeld specialiseren in op uitvoer afgestemde kommerciële gewassen. De groeiende vraag in de metropolen (de westerse geïndustrialiseerde landen) en het ruime overschot aan kapitaal bij de agro-industriële investeerders hebben voor gevolg dat op grote schaal geïnvesteerd wordt. Wat op zijn beurt weer tot een modernisering van de produktiekrachten leidt. Gelijkiopend met de groeiende stroom van kapitaal uit de metropolen, ontwikkelt zich een nieuw type kapitalistische firma. Die firma is afhankelijk van de internationale markt, en heeft nog weinig of niets te maken met de markt van het land waar ze gevestigd is. Dit draagt bij tot een versterking van de algemene oriëntatie op de buitenlandse markt vanwege de nieuwe agrarische burgerij van de Latijnsamerikaanse landen : de zgn. *geassocieerde burgerij*. Vroeger bestond de burgerij uit nationale, zelfs nationalistisch georiënteerde meer zelfstandige grootgrondbezitters en industriëlen, wier aktie-terrein op de binnenlandse markt was afgestemd. Nu heeft deze categorie van de plaatselijke burgerij (o.m. uit vrees om de technologische trein te missen en om op langere termijn uitgeschakeld te worden door de buitenlandse concurrentie) financiële bindingen aangegaan met buitenlandse investeerders, heeft zij zich geassocieerd met de internationale kapitaalver-

strekkers.

De groei van de agro-business veroorzaakt dus een *tweeledig proces van imperialistische concentratie* in de landbouw. Ze veroorzaakt de opkomst van een nieuwe groep „zakenboeren“ die rijkdom, land en kapitaal beheersen. Op die manier leiden in het Banjillo-dal, in het noorden van Mexico, drie multinationals uit de voedingssector: De Monte, Campell's en General Foods de voedselproductie. De traktoren van Ford en John Deere bewerken de grond. Bayer levert insecticiden voor de planten, en het vee heeft recht op speciaal voedsel, samengesteld door Ralston Purina en Anderson Clayton. Gedaan met de stereotype traditionele grootgrondbezitters. Ze worden vervangen door moderne managers op hypermoderne economisch efficiënte monopolie-landbouwbedrijven.

De produktie van voor de lokale bevolking levensnoodzakelijke en traditionele voedingsmiddelen zoals granen, vermindert noodgedwongen. Gronden worden ingepajmd, het aantal hectaren waarover de privé-boeren kunnen beschikken (dikwijls niet in eigendom) zijn onvoldoende geworden om de familie te onderhouden. De technische en financiële steun gaat uitsluitend naar commerciële kulturen en de meest vruchtbare gronden (de geïrrigeerde gronden) zijn in handen van de grootgrondbezitters.

Deze wijziging van de landbouwstructuren verklaart voor een groot deel de toenemende verpaupering en honger van de plattelandsbevolking.

De Noord Amerikaanse en officiële Europese technische steun aan Latijns Amerikaanse regeringen, bestaat o.m. in het uitdokteren van een ontwikkelingsstrategie die de overgang van de graanbouw naar andere gewassen stimuleert. „Gewassen die op meer economische wijze kunnen geproduceerd worden“, aldus het Amerikaans Bureau voor Ontwikkelingszaken. Dit levert grotere winsten voor de agro-industrieën, voor de buitenlandse (Noord Amerikaanse) investeerders dus, die de agro-business over een groot deel van de wereld controleren. In Colombia is de verschuiving in de landbouwproductie reeds zover gevorderd dat 85 procent van het graan moet ingevoerd worden, uiteraard tegen hogere prijzen.

Bij de zogenaamde onderontwikkelde volkeren staat bijna de volledige landbouwproductie in het teken van een overlevingslandbouw. Ze bestaat vooral uit voedselprodukten. Nu zien we dat dit voedselkriterium (hoeveel mensen kunnen onmiddellijk gevoed worden?) vervangen wordt door het criterium van hogere

winsten (hoeveel geld brengt de produktie op?). De modernisering op grote schaal van de landbouwtechnieken in bepaalde streken van Latijns-Amerika (zoals in het Noorden van Mexico of in Argentinië) toont reeds de resultaten van deze evolutie aan. Moderne technieken (irrigatie, mechanisatie, fertilizers, insecticiden, enz.) gekombineerd met privé-bezit en grote private ondernemingen, doen de voedselproductie terugdringen voor commerciële produkten die op de uitvoer afgestemd zijn.

Meteen moet een ander taboe doorbroken worden: het fenomeen van het *voedseltekort* en van de *massale hongersnood*. Sedert het begin van de jaren zeventig hebben we te kampen met een crisis van de wereldeconomie. Maar deze crisis is grotendeels gekoppeld aan een overproduktie, ook in de landbouwsector. Een overproduktie die in de sector van voedselprodukten moet gesitueerd worden. Zo is er o.m. een overproduktie van tarwe, melkprodukten, vlees. Een overproduktie dus van zeer belangrijke bestanddelen van een elementair voedselpakket.

Een overproduktie leidt echter tot daling van de prijzen. Zo daalden de tarweprijzen op de wereldmarkt tot minder dan de

helft van hun niveau van 1974-5. De logika van het kapitalistisch landbouwsysteem bestaat er dus in de produktie in te krimpen om de prijzen te beschermen. Om de winsten in stand te houden, wordt met de noden van een groot deel van de arme wereldbevolking geen rekening gehouden.

In 1977 bijvoorbeeld besliste de Carter-regering dat de Amerikaanse tarweproducenten 20 procent van hun grond onbewerkt moesten laten, wilden ze voordeel halen van de regeringsmaatregelen inzake de prijsbepaling. Ook moest 10 procent minder land worden aangewend voor veevoeder en graan...

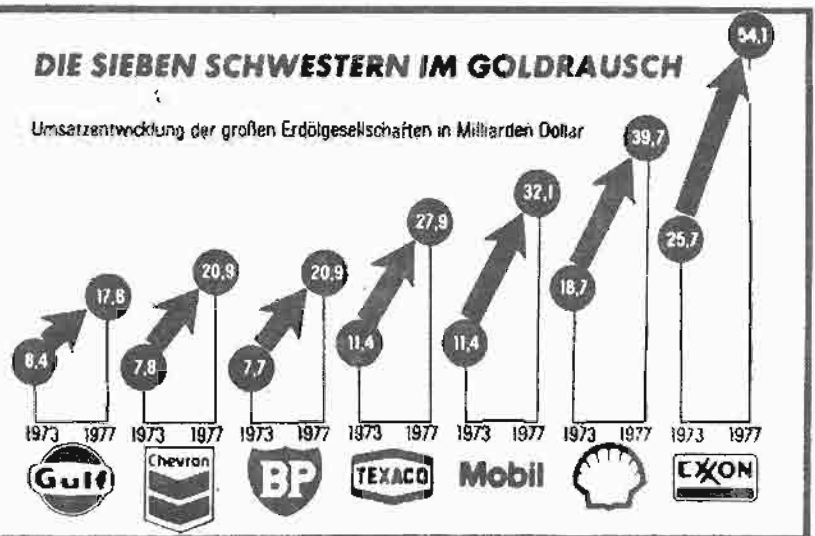
Vermits dezelfde multinationals vaak ook de landbouwproductie in vele Latijns-Amerikaanse landen beheersen, wordt ook daar de produktie van de traditionele voedselgewassen, nodig voor de plaatselijke bevolking, vermindert. Op die manier wordt dus consequent en systematisch in het kader van de belangen van een kleine economische elite, de hongersnood in de wereld vergroot!

Dit is het onvermijdelijke gevolg van een logika van een produktie die alleen is afgestemd op eigen verrijking. Als straks meer geld kan gehaald worden uit dieet-

„EEN REGEN VAN GOUD“

DIE SIEBEN SCHWESTERN IM GOLDRUSCH

Umsatzentwicklung der großen Erdölgesellschaften in Milliarden Dollar

Men maakt de mensen nog al eens wijs dat de oorzaak van de economische moeilijkheden te zoeken is bij de stijging van de petroleum prijzen. Vandaar is het maar een stap om alle schuld op de rug van de OPEC-landen te schuiven. Het leek ons dan ook bijzonder interessant om bovenstaande grafiek uit „Der Spiegel“ over te nemen. Hierin kunnen we vaststellen dat het zakencijfer van de „Zeven Zusters“ (de zeven grootste petroleummaatschappijen) in de vijf jaar van de „petroleumcrisis“ meer dan verdubbelde.

koekjes bestemd voor Europa in plaats van voedsel voor de plaatselijke bevolking, dan zal de produktie in de derde wereld zich daarop afstemmen...

Welk model van plattelandsökonomie ?

Sinds vorig jaar wordt door de Europese niet-gouvernementele overkoepelingsorganisaties geopteerd voor een plattelandsökonomie als uitweg voor de derde wereld. Ook in het aktiedossier 1978 van de massa-aktie 11.11.11, is „plattelandsökonomie“ : voorrang voor de ontwikkeling van de plattelandsbevolking, één van de hoofdtema's. In de 31 pagina's tellende brochure is echter nog geen halve bladzijde aan de „sleutel van de plattelandsökonomie“ gewijd. Ook valt het te betreuren dat zelfs het (theoretisch) basisdossier geen enkele analyse maakt van de bestaande toestand, ieder „ideaal uitgestippeld“ landbouwbeleid is in die omstandigheden erg vrijblijvend.

De afwezigheid van een akтуeie beschrijving van de huidige plattelandsontwikkeling in kringen die zich inzetten voor een meer rechtvaardig ontwikkelingsbeleid, is een onaanvaardbare tekortkoming. Te meer, omdat zowel de officiële Europese ontwikkelingssamenwerking als de Wereldbank en de Trilaterale Kommissie nu reeds sedert jaren het hoofdaksent leggen op de noodzaak van een plattelandsontwikkeling. Plattelandsökonomie : door wie wordt ze uitgestippeld ? ten gunste van wie ? met welke criteria ? Wellicht kan het beantwoorden van deze fundamentele vragen een licht werpen op de erg onduidelijke kontekst van onkritische slogans zoals plattelandsontwikkeling.

In verscheidene landen van Latijns-Amerika en Azië krijgt de landbouwontwikkeling steeds meer prioriteit. Maar deze ontwikkeling wordt gedomineerd en gemonopoliseerd door multinationals die produktie afstemmen op de uitvoer en de winsten onderling verdelen met de nationale burgerij. De gevolgen van deze „groene revolutie“ zijn legio. Naast de ongeloflijke grote ekologische destruktie door een veralgemeend gebruik van chemische meststoffen op geïrrigeerde gronden, zijn er de sociale gevolgen, die nog veel erger zijn. Immers, de tot voor kort bestaande overlevingsökonomie wordt vrij bruusk vervangen door een kapitalistische produktiestructuur : de ontwikkeling van een produktieve infrastructuur met irrigatiegronden, een stijgende konzentratie van machines, kapitaal, technologie, binnen een steeds kleiner wordende groep eigenaars.

Dit soort plattelandsökonomie geeft aanleiding tot een toenemende *sociale polari-*

satie en proletarisering van de boeren :

1. Steeds meer menselijke arbeidskrachten worden door kapitaal, d.w.z. door landbouwmachines vervangen.

2. De werkloosheid op het platteland neemt toe en gaat gepaard met een massale plattelandsvlucht. Met als dramatisch gevolg : een verdere ontwrichting van de steden door het aanzwellen van krottenwijken en een aangroeiend leger van werklozen en marginale proletariërs.

3. De kleine boeren zien hun stukje grond verminderen. Mede door de levensduurte kan de opbrengst van hun grond niet meer volstaan voor het onderhoud van de familie. Het gevolg is dat ze zich als betaalde krachten (als seizoenarbeiders) verhuren. Vandaar dat heel wat boeren vandaag in Latijns-Amerika semi-proletariërs zijn geworden.

4. Het aantal landloze boeren in dienst van grootgrondbezitters is eveneens enorm toegenomen. Zo is het aantal landloze boeren in Mexico van anderhalf miljoen in 1950 in 1978 tot vijf miljoen uitgegroeid. Dezelfde tendens zet zich in heel wat landen van de derde wereld door. Zoals we reeds aanstipten, speelt de *Wereldbank* in deze evolutie een belangrijke rol. De Wereldbank immers verstrekt alleen leningen voor grote landbouwprojecten, waarbij alleen multinationals en lokale machtspotentaten belang hebben. Het maakt de boeren steeds afhankelijker van deze trusts.

Om de echte motieven te kamoufleren, stelt de president van de Wereldbank, Robert McNamara, als prioriteit nummer één : de bestrijding van de armoede. In werkelijkheid heeft de Wereldbank geopteerd voor een plattelandsökonomie ten gunste van de multinationals die de landbouwmachines, pesticiden en fertilizers leveren, ten gunst ook van de uitvoertrusts en de lokale elites.

De groei van de agro-business in Latijns-Amerika.

De eerste Noordamerikaanse monopolies specialiseerden zich begin dezer eeuw in Latijns-Amerika in de banaan- en suikerproduktie. In het begin van de jaren zestig begon een nieuwe periode van investeringen in de voedselsektor. Tussen 1960 en 1975 is het aantal filialen die in de voedselsektor actief zijn, verdrievoudigd, en de laatste vijf jaar is het investeringsritme in die sektor nog toegenomen. Zo investeerde Ford (de autofabrikant) bijvoorbeeld 100 miljoen dollar in een Braziliaanse plantage.

In 1959 heeft de Cubaanse revolutie het Westen, en in het bijzonder de VS, doen inzien dat de armoede van de zeer rijke

boerenmassa's in Latijns-Amerika, wel eens tot belangrijke uitbarstingen zou kunnen leiden. En dat daaruit socialistische revoluties zouden kunnen bloeien. Het resultaat hiervan is de Alliantie van de Vooruitgang. Een progressief sociaalklinkend economisch hulpprogramma voor Latijns-Amerika, dat in 1961 tot stand kwam onder de regering Kennedy. De Alliantie stelde o.m. een landbouwhervorming en ontwikkelingsprojecten voor, maar het overschreed zelden het retorisch stadium...

Het enige aspekt van de plattelandsökonomie dat zich de laatste twintig jaar daadwerkelijk ontwikkeld heeft, is de „agro-business“. Het werd gestimuleerd tot voordeel van de economische belangengroepen in de VS, maar ook van enkele Europese en Japanse multinationals. De snelle expansie van de agro-business en de investeringen door lokale kapitalisten, hebben vele plattelandsstreken van Latijns-Amerika grondig veranderd. Langs de snelweg door de Cauca-vallei in het Zuiden van Colombia ziet men op regelmatige afstanden tussen de nieuwe suiker- en sorghumvelden, grote reclameborden die de modernste landbouwmachines en pesticiden aanprijzen. Het Noord-Westen van Mexico begint steeds meer op de Centrale Vallei van California te gelijken, en miljoenen kilo's tomaten worden ieder jaar naar de Noordamerikaanse supermarkten verscheept. In het Zuiden van Brazilië vindt men reeds meer dan tien soya-plantages, van een waarde van verscheidene miljoenen dollar. Deze plantages zijn in handen van Noordamerikaanse trusts en worden omringd door fabrieken die op grote schaal de produktie en verwerking van de soyabonen hebben gemekaniseerd. Terwijl de produktie van de plattelandsgronden die op overleving afgestemd zijn, tussen 1964 en 1974 met 10 procent is gedaald, is de produktie per capita van de uitvoerprodukten gedurende dezelfde periode met 27 procent gestegen.

Het aantal niet-traditionele landbouwprodukten die steeds meer op de uitvoer afgestemd zijn, is de laatste twintig jaar enorm gestegen. Rundsvlees in Centraal-Amerika (Argentinië en Uruguay), groenten en fruit in Mexico en Centraal-Amerika, soyabonen uit Brazilië. Ook tekent zich de tendens om bepaalde types van landbouwproduktie vooral omwille van de lagere loonkosten naar de landen van de derde wereld over te hevelen, steec: sterker af.

De uitvoer van landbouwprodukten, afgestemd op het konsumptiepatroon van de westerse kapitalistische landen, is de kern van de economische politiek geworden,

ten koste van sociale ellende voor het volk. Het politieke model van de militaire diktatuur gebaseerd op onderdrukking en repressie beantwoordt dan ook volkomen aan de noden van de internationale en nationale economische elite.

B.M. 19/11/1978

Bronnen :

NACLA okt. 1975

NACLA jan.-febr. 1978

J. PETRAS in *Le monde Diplomatique* juni 1977.

DERDE WERELD

*In deze wereld vol van wonderen
constateert de mens geen zwakheid meer,
Mensen laat men zo maar verhongeren,
met kinderen gaat men als beesten te keer.
Wanneer komt er eindelijk eens een einde
aan al die dwaze rassenstrijd.
Wanneer worden alle mensen broeders
of is dat niet meer van onze tijd !*

Keervers

*Kom laten wij alkander de handen reiken
of we nu blank zijn of zwart.
Waarom steeds naar omhoog kijken
als hier beneden mensen worden afgeslacht.*

*Steeds kun je het lezen in de krant,
binnenkort wordt door de groten
een nieuw topperleg gepland.
Ik weet niet meer precies het hoeveelste
maar iedere keer raakt men verstrand.
Het is wel pijnlijk om te horen
nergens bereikt men een reëel akkoord
en komt er geen einde aan de grote volkenmoord.*

Jozef Vandromme

IS HET U BEKEND ?

Is het U bekend dat de Universele Rekening,
dat is de zichtrekening van de ASLK,
enkele héél speciale voordelen biedt ?

Als U echt niet weet welke die voordelen zijn,
dan moet U beslist in de eerstvolgende dagen
even aanlopen bij uw ASLK-agentschap.

IN UW EIGEN BELANG

ASLK

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

DE CHINESE VOLKSREPUBLIC OP ONBETREDEN PADEN....

Enkele beschouwingen.

Het gaat niet goed met de Chinese Volksrepubliek. Daarover groeit stilaan een konsensus bij al wie begaan is met de toekomst van dit reusachtige land. Bijna 30 jaar nadat China definitief aan het kapitalisme onttrokken werd, manifesteert zich een merkwaardig proces van toenadering tot datzelfde kapitalisme, en in het bijzonder tot de machtigste kapitalistische naties, de Verenigde Staten, West-Duitsland en Japan. Tegelijk

De feiten zijn genoegzaam bekend. De Chinese Volksrepubliek heeft het voorbije jaar een sinds haar ontstaan nooit geziene aktiviteit geëxaleerd op het vlak van de buitenlandse handel. Chinese tophunctionarissen pendelen van kontinent tot kontinent, hengelend naar kontrakten en kredieten, en druk onderhandelend over de levering van de meest moderne wapens. Allerhande missies bevolken de salons van de Chinese partijleiders en offeren gigantiese projekten ter modernisering van de Chinese economie.

Zo gaan de 5 grootste Japanse staalbedrijven enkele rouzekomplexen optrekken in China. Japan en China hebben tevens in juli van vorig jaar een prinsiepsakkoord gesloten over het aanboren en exploiteren van nieuwe oliebronnen (in zee). In ruil voor olieleveringen zullen de Japanners voor de nodige financiële en materiële steun zorgen. Ook met Amerikaanse, Franse, West-Duitse en Britse maatschappijen werden overeenkomsten bereikt met soms fabelachtige sommen als inzet. Van officiële Chinese zijde wordt aangegeven dat China voor om en bij de 20 miljard gaat importeren. Gezien de Chinese deviezenvoorraad op zo'n 5 miljard dollar wordt geschat, zal China moeten gaan lenen om haar ambitieuze plannen te realiseren. Ook al omdat een forse exportverhoging er voor de komende jaren niet in zit. Vandaar dat China nu driftig de financieringsmarkten afschuimt op zoek naar

Euro- en andere dollars.

Bij dat alles reageert de Chinese arbeider blijkbaar erg entoesiast. Na de uitschakeling van de „Bende van de Vier" werd zijn loon eindelijk nog eens aangepast en een gevoelige verhoging van zijn levensniveau wordt voor de komende jaren in het voor-

uitzicht gesteld. Als je de Chinese leiders mag geloven zal hij het niet zijn die de rekening gaat betalen die het Westen de Volksrepubliek na verloop van tijd toch gaat presenteren. Demagogie of bluff? Wie zal het zeggen. Zeker is dat vandaag de Westerse kapitalisten-in-krisis, en in het bijzonder de Japanners, meer- en meer dan 1 reden tot tevredenheid hebben.

voltrekken zich binnen China zelf belangrijke politieke, sociale en ideologische veranderingen.

De rehabilitatie van Liu Shao Shi is nakend en de laatste verworpenheden van de Kulturele Revolutie worden op de helling gezet. Als Teng Hsiao-ping binnenkort premier wordt - en dat heeft er alle schijn van - zal er veel veranderd zijn in China sinds de dood van Mao in september '76.

Niet alleen open zich voor hen een nieuwe markt, ze krijgen er ook nog wat extra ideologische steun bij voor de heropflakkerende Koude Oorlogspropaganda thuis. Zo worden de Westerse kapitalisten niet alleen uitgenodigd zich efficiënter economies te organiseren door het vormen van konsortiums, ze worden ook aangeemoedigd hun militair potentieel uit te breiden. Een recent voorbeeld daarvan is de gewijzigde Chinese houding t.o.v. Japan.

Bij de ondertekening van het vrede- en vriendschapsverdrag in oktober jstl. heeft de Chinese vice-premier Teng Hsiao-ping impliciet te kennen gegeven geen graten meer te zien in de (groeiende) herbewapening van Japan. Daarbij heeft China Japan aangeraden het in 1981 aflopende militair verdrag met de Verenigde Staten wel degelijk te vernieuwen.

Om nog even op dat punt door te gaan. De politieke en militaire implicaties van China's houding zijn katastrofaal te noemen voor de hele Zuidoostaziatische regio. Niet alleen maakt China het de Japanse socialistiese en kommunistiese oppositie, die al dertig jaar ijvert voor de afschaffing van bovenvermeld verdrag en voor een neutraal Nippon, onmogelijk; ze stimuleert op termijn ook de bewapeningswedloop in de hele regio. Met de heropstanding van een militair machtig Japan zullen een hele reeks kleinere landen zich genoopt voelen een ruimere

PSSST! Wat betaal je me voor 12 ton van deze kleine rode boekjes?

defensie-inspanning te leveren. Wat een weinig prettig perspectief is b.v. voor een land als Vietnam dat nu al met enorme economische moeilijkheden te kampen heeft.

Over de buitenlandse politiek van de Chinese Volksrepubliek willen we het hier niet verder hebben. Het kortzichtig en reaktionair karakter ervan, en de afwezigheid van enig klasse-element erin zijn voldoende bekend. Paradoxaal genoeg echter volhardden de Chinese leiders in een politiek die een tegenovergesteld effect sorteert, daar waar het objectief ervan blijft het terugdringen van de Sovjet-inval in de wereld, neemt vandaag het prestige van de Sovjetunie in een aantal ontwikkelingslanden opnieuw toe. En een kommunistische partij als die van Japan, die 15 jaar lang overhoop heeft gelegen met Moskou, zoekt weer toenadering tot de K.P.S.U.

Da de-magisering.

Geeft het buitenlands beleid van China al een paar jaar een treurige aanblik, dan zijn een reeks binnenlandse evoluties van recentere oorsprong. Met de dood van Mao, de uitschakeling van de „Bende van de Vier” en de (tweede) reëhabilitatie van Ten Hsiao-ping in de zomer van '77 lijkt de toekomst van China plotseling in een

beslissende plooi te zijn gevallen. Centraal daarbij staat een vierdelig projekt van modernisering van de Chinese economie (landbouw, industrie, leger en wetenschap en techniek). China moet daardoor tegen het jaar 2000 één van de machtigste industriële mogendheden worden. Architecten van dit projekt zijn aan de oorsprong Tjoe - en Lai, maar vooral Teng Hsiao-ping. Over de wenselijkheid van een dergelijk projekt van versnelde industrialisering is (was) men het globaal wel eens. De problemen waarmee de Chinese Volksrepubliek nu al sinds haar ontstaan worstelt zijn, ondanks enorme inspanningen en een reële vooruitgang, in essentie dezelfde gebleven. Het zijn de problemen van de opbouw van het socialisme in een weinig geïndustrialiseerd land met sterk rurale inslag, zoals de Sovjetunie ze gekend heeft in de eerste decennia na de oktober-revolutie. De Chinezen hebben tot voor kort getracht aan die problemen een origineler en „socialistischer” oplossing te geven dan in de Sovjetunie gebeurd is. De relatie van de Chinese massa's met de Chinese KP b.v. heeft zich fundamenteel verschillend ontwikkeld. De politieke praktijk van die massa's is oneindig veel rijker gebleken dan die van de arbeiders in de Sovjetunie. Een anti-burokratische beweging als de Kulturele Revolutie heeft in de

nog jonge geschiedenis van het wereld-socialisme zijn gelijke niet.

Desondanks botst de opbouw van het socialisme in China blijvend op een aantal objectieve obstakels. De industrialisering heeft nog altijd geen hoge vlucht genomen, de ontginning van de (enorme) bodemrijksdommen wacht en de mechanisering van de landbouw evolueert bar traag. Om nog niet te spreken van de politieke en sociale gevolgen van die toestand. Om daaraan blijvend te remediëren moet China versneld geïndustrialiseerd. Over de manier echter waarop dat moet gebeuren, welke principes en methodes daarbij dienen gehanteerd, is de Chinese partijleiding lang verdeeld gebleven. Om precies te zijn tot en met de verwijdering van de „Bende van de Vier” van het politieke toneel in oktober '76.

Zoals bekend werden de „Vier” er toen van beticht de Chinese economie te hebben doen stagneren en in de vernieling te drijven. Een bekwaam Frans China-kenner Charles Bettelheim, heeft intussen aangetoond dat daar niets van aan was. Bettelheim merkt b.v. op dat in het z.g. bolwerk van de „Vier”, Shanghai - waar al tientallen jaren lang het meest gepolitiseerd deel van de Chinese arbeidersklasse te vinden is, van bedoelde stagnatie geen sprake is geweest.

De ware redenen van de likwidatie van de „Vier” zijn dan ook eerder van politiek-ideologische aard. De „Bende van de Vier” huldigde een andere opvatting over de opbouw van het socialisme in China vandaag, en in het bijzonder over de politieke en sociale vormen, mechanismen en methodes die dat proces in de toekomst zouden moeten gestalte geven. Het zijn die opvattingen, met uitgesproken klassegebonden en principieel karakter, behorende tot het ideeëngoed van Mao zelf en deels ontwikkeld tijdens de Kulturele Revolutie, die na Mao's dood hebben moeten wijken voor meer pragmatiese konsepties die in de loop van '77 en '78 vertaald zijn geworden in een hele reeks konkrete maatregelen, zoals we hierna zullen aangeven.

Die evolutie wordt nu gekarakteriseerd als de de-maoisering van de Chinese samenleving. De recente muurkrantengolf die in bedekte termen voor het eerst Mao zelf tot mikpunt had, laat daar geen twijfel meer over bestaan. Om het met een boutade te zeggen, de „Bende van de Vijf” bestaat.

Een frappant voorbeeld van dat proces van aftakeling van het maoïstiese denken is de al vermelde vernieuwde oriëntatie op het vlak van de buitenlandse handel. De Chinese leiders hebben tot voor kort

altijd willen vasthouden aan het principe dat China voor zijn ontwikkeling „op eigen krachten moet steunen” en geen schulden maken in het buitenland. Nu komt daar verandering in. China gaat proberen zo veel mogelijk technologie en uitrustingsgoederen te importeren en deze te financieren door een grotere export van grondstoffen (o.a. kolen en olie). Met als gevolg een onevenwichtige betalingsbalans zoals we hierboven al lieten doorschemeren.

Nu is het bekend dat die oriëntatie door de „Bende van de Vier” is bestreden geworden. Een van haar voornaamste woordvoerders omschreef de uit die oriëntatie resulterende (radikale wijziging van de) structuur van de buitenlandse handel als „herinnerende aan die van een koloniale economie”. Bettelheim twijfelt er in dit verband ook aan of de Chinese leiders hun objectief (een gemoderniseerd China tegen het jaar 2000) op die manier wel zullen bereiken. Hij stelt dat de Sovjetunie vijftig jaar geleden precies dezelfde weg heeft genomen, en dat dat land vandaag nog altijd op de eerste plaats een exporteur van grondstoffen en een importeur van technologie en uitrustingsgoederen is gebleven...

Het offusief tegen een aantal verworvenheden van de Kulturele Revolutie gaat echter nog veel dieper en raakt aan alle sectoren van het maatschappelijk leven. Een paar konkrete voorbeelden van die evolutie, zoals ze zich sinds november '76 heeft doorgezet, moeten dat illustreren. Op het vlak van het onderwijs merken we een partiële terugkeer naar de situatie van voor de Kulturele Revolutie. Kandidaat-universiteitsstudenten worden opnieuw gerekruteerd op erg elitaire basis en niet langer aangeduid door de werkmakers. Kinderen van kaders genieten een speciale opleiding ter voorbereiding van de universiteit en aan het principe van de stages van intellectuelen en kaders op het platteland is ook deernlijk geknaagd.

Op bedrijfsniveau is een analoge evolutie aan de gang. De rol van intellectuelen, technici en kaders in de produktie is aan een revalorisering, zomet priviligering toe. De rol van de partijkomitees in de bedrijven wordt versterkt en van de tijdens de Kulturele Revolutie ontstane „revolutionaire komitees” is geen sprake meer. Tegelijkertijd spiegelen de nieuwe Chinese leiders zich voor de verhoging van het rendement en de produktiviteit van de bedrijven, aan kapitalistische vormen van beheer en organisatie van de arbeid, die worden de Chinese arbeiders dan wel aangeprezen als zijnde neutraal en wetenschappelijk verantwoord („ze vormen een bilan-

van de ervaringen van de arbeiders... en zijn aldus wetenschappelijk!”). Niettemin is ook dat het bedrijf niet langer meer beschouwd wordt als een plaats waar de klassenstrijd zich afspeelt, zoals tijdens de Kulturele Revolutie, maar in eerste instantie als een produktieplaats. Of, hoe de aloude kapitalistische formule dat op het bedrijf aan geen politiek wordt gedaan, in China gerepeteerd wordt. Als we een en ander op een rijtje zetten en er verder rekening mee houden dat ook op teoreties vlak het maoïsme grondig herzien wordt - de ruimte ontbreekt in dit artikel om daarop in te gaan, dan kan alvast één belangrijke konklusie getrokken : de Chinese Volksrepubliek gaat een nieuwe fase van verburokratisering in.

Klasse - aspecten.

Samen met Bettelheim menen we inderdaad dat aan de klasseinhoud van een aantal maatregelen niet hoeft getwijfeld. De versterking op alle maatschappelijke niveaus van de rol van het partijapparaat en het centrale staatsgezag, de versterking van de posities van intellectuelen, kaders en technici enerzijds en de verscherpte arbeidsdiscipline- en reglementering in het kader van een burgerlijker organisatie van het werk anderszijds, kunnen slechts in één richting wijzen : de „draai” die in China genomen wordt heeft niet alleen politieke maar ook sociale wortels. Daarmee bedoelen we dat een aantal wijzigingen in de Chinese politiek niet uitsluitend het gevolg zijn van een politieke ideeënstrijd binnen de Chinese KP, maar eigenlijk uitdrukking zijn van de aspiraties van een welbepaalde geprivilegieerde sociale laag binnen de Chinese maatschappij. Een sociale laag die na haar tijdelijke likwidatie met de Kulturele Revolutie, doorheen de zeventiger jaren haar posities in het partij- en staatsapparaat heeft kunnen heroveren en vandaag opnieuw stevig in het zadel. Als in 1965 het voor de Kulturele Revolutie en de val van Liu Shao Shi. Het is trouwens opmerkelijk dat sinds maanden in de Chinese pers elke negatieve kritiek op het voormalige staats-hoofd verdwenen is en dat recentelijk een aantal van Liu Shao Shi's ideeën positief zijn becommentarieerd geworden. Over de oorzaken van de klasse-verschuivingen binnen de Chinese maatschappij kan hier niet beknopt behandeld. Ze houden o.a. verband met de manier waarop de Kulturele Revolutie geïndigd is geworden en de rol van het Chinese leger bij de politieke besluitvorming. Tot slot. Nadat uit het buitenlandse beleid van de Chinese Volksrepubliek omzeggens

alle klasse-aspekten verdwenen zijn, manifesteert zich nu ook een gelijkaardige evolutie op het vlak van de binnenlandse politiek. Blijft nu nog de vraag of de maoïstiese vleugel binnen de Chinese KP definitief gelijkwijd is ? Misschien brengt de nabije toekomst daarover uitsluitel.

Jan Vermeersch.
1/12/1978

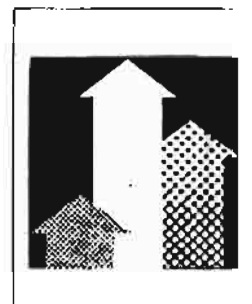
Bron : Charles Bettelheim, *Questions sur la Chine après la mort de Mao-Tsé-Toung*, Maspero, Paris 1978.

(Lit de Frankfurter Allgemeine).
Westerse politiciers en zakenlui hebben China her-ontdekt en doen te Peking hun opwachting om, aan voor hen interessante voorwaarden, bestellingen los te krijgen. Zelfs voor wat betreft de levering van wapens is er nu plots, vanwege het Westen, geen bezwaar meer.

ONDERVERTEGEN- WOORDIGD

Ondanks een onmiskenbare vooruitgang blijft de zwarte bevolking zeer zwak vertegenwoordigd in de Amerikaanse verkozen instellingen. Volgens het jaarboek van zwarte verkozenen voor 1978 vertegenwoordigen de zwarten minder dan 1% daar waar zij 11% van de bevolking uitmaken. In juli 1978 noteert het jaarboek 4.503 zwarte verkozenen op de 522.000 posten. Een gelijkaardige situatie is merkbaar in alle geledingen van het Amerikaanse politieke leven. De oorzaken hiervan zijn meestal te zoeken in de politieke en economische hindernissen waarvande de zwarten gekonfronteerd worden om zich op de kieslijsten in te schrijven of zich kandidaat te stellen. Het absentisme bij de zwarte bevolking blijft dan ook aanzienlijk wat ook het gevolg is van de vele desillusies.

DE DERDE OORLOG TEGEN VIËTNAM....

Sinds enkele maanden is een onverbiddelijke campagne losgebroken tegen Viëtnam. Dit kleine land, dat, dertig jaar opeenvolgende verbitterde strijd tegen twee van de grootste economische machten van de wereld voerde, eerst Frankrijk en daarna de Verenigde Staten, wordt met alle zonden van Israël overladen.

Deze landen die, ondanks hun militaire overmacht, tegen een op heldhaftige wijze strijdend Viëtnamse volk de duimen hebben moeten leggen, hebben hun nederlaag niet vergeten. Vandaag wordt met Viëtnam afgerekend. Met de machtige informatiemedia die zij beheersen, persagentschappen, radio, T.V. en kranten, wordt de campagne doorgevoerd. Hun doel: Viëtnam politiek en economisch te isoleren om het zodoende beter op de knieën te krijgen.

De oorlog tegen Viëtnam wordt verder gezet met andere middelen.

Het is zo gemakkelijk van Viëtnam, een ontwikkelingsland dat bovendien de last van een lange oorlog draagt, de perfectie te eisen. Dat Viëtnam sinds augustus de zwaarste overstromingen kent binnen de laatste honderd jaar, hierover hoort men ook weinig of niets in onze persmedia. Waar hebt u gelezen of gehoord dat de UNESCO zo pas een prijs komt toe te kennen aan Viëtnam voor haar efficiënte aanpak van de strijd tegen het analfabetisme? Wie werd er over ingelicht dat de Wereldgezondheidsdienst zijn gelukwensen overmaakte aan Viëtnam

voor de uitbouw van zijn gezondheidssysteem? Alles is zeker niet perfect in Viëtnam. Hoe kan het ook?

Dertig jaar na het einde van de oorlog komen in Europa nog gevallen van collaboratie met de nazis aan het licht, worden nog oorlogsmisdadigers voor de rechtbanken gebracht. Wanneer dergelijk soort mensen in Viëtnam in opvoedingskampen zijn ondergebracht, ja dan spreekt men van mensenrechten. Dat er fouten en tekortkomingen zijn, dat er sommige nieuwe jonge kaders sektair zijn, is zeker niet verwonderlijk in een land waar vele ervaren kaders tijdens de oorlog hun leven gelaten hebben.

Onze landen in West Europa werden na wereldoorlog II in grote mate rechtgetrokken met Amerikaanse hulp maar aan Viëtnam, dat ontelbaar malen meer geleden heeft en een ontwikkelingsland is, weigert de V.S. de betaling van de oorlogsschade die zij nochtans had toegezegd.

Wat achter de campagne tegen Viëtnam schuilt vindt u in bijgaand uittreksel van De Standaard van 30 november 1978. Als informatie over Viëtnam vandaag publiceren we twee interessante interviews met personen uit een onverdachte bron: Zuster Françoise Vandermeersch en Monseigneur Nguyen Van Binh, Aartsbisschop van Ho Chi Minh Stad, het vroegere Saigon.

Is het niet verwonderlijk dat onze, oh zo objectieve pers, hierover geen weet heeft?

de redactie.

VIËTNAM : DE WAARHEID I

Zuster Françoise Vandermeersch : De wederopbouw, stap voor stap.

Zuster Françoise Vandermeersch, herkomstig van Wervik, en religieuze in de orde van de Congregatie van „Soeurs Auxiliatrices“ heeft net een verblijf van 3 weken in Viëtnam achter de rug. Als directrice van het tijdschrift „Echanges“, heeft zuster Vandermeersch verschillende malen Viëtnam bezocht, zowel in Hanoi, als in het Zuiden, bij katholieke organisaties. Hieronder vertelt ze over haar laatste

verblijf eind september-begin oktober. Ze geeft commentaar bij wat ze gezien heeft... en wat erover gezegd wordt :

Ik was de gast van de „Patriottische Katholieken“ in het Noorden en van het „Patriottisch Front“ in het Zuiden. Daarenboven nog een toelichting : Ik heb dit verblijf doorgebracht in gezelschap van journalisten die hetzelfde onder ogen hebben gehad als datgene waarover ik hier wil spreken.

Ik heb de enormiteit vastgesteld van de schade aangebracht door de overstromingen, door een daguitstap te maken per roeiboort in de Mekongdelta.

Ik stond daar tegenover een onbeschrijflijke situatie van ontvruchting. Men heeft iets dergelijks sinds 1904 niet meer meegemaakt. Volledige dorpen staan onder water. Het vee is ziek of verloren geraakt. Heel het vogelbestand is vernietigd of verdwenen, zelfs de eenden werden door de stroming meegesleurd. De vissen verlaten

de rivieren en zijn verstrooid over de oevers, zodat de voortplanting in het gedrang komt. Een niet te overzien verlies dus.

Voor de families een echt drama. Men moet, om te begrijpen, die vernietigde of meegesleurde strohutten, die mensen, mannen en vrouwen, die al het werk zetten op het opwerpen van dijken of kleine eilandjes aan de oever, als veilig vluchtoord, gezien hebben.

En de Vrijheden ?

De Franse pers schrijft kolommen vol met een polemieek over de al dan niet bestaande vrijheid in Vietnam.

Ik denk dat die vrijheid onvervreemdbaar is van die katastrofale situatie, gegroeid uit klimatologische gevolgen. Deze zijn op hun beurt verbonden met de diepe wonden die de oorlog achterliet en waarmee niemand op internationaal vlak zich heeft beziggehouden, verbonden tenslotte met de herorganisatie van een samenleving die, door 30 jaar oorlog en corruptie, ontwricht en vernietigd werd. Men kan in 3 jaar geen 30 jaar oorlog en verschrikkelijke vernietiging herstellen. Het komt mij voor dat sommigen, in Frankrijk, de situatie van hun land vergeten zijn, na een oorlog die slechts 1 jaar duurde in 1939-40 en 5 jaar bezetting.

Ik heb daarentegen in Vietnam ook beslist buitengewone sociale realisaties gezien. In de provincie van Ho Chi Minh stad, heb ik bijvoorbeeld twee sociale centra bezocht, waar men mensen in goede omstandigheden voedt en logeert, dank zij het hulpbetoon en de belangloze inzet van de medewerkers. Ik heb de organisatie van werkelijk merkwaardige weeshuizen gezien.

Een even merkwaardige inspanning werd gedaan voor het oprichten van begeleidings- en alfabetiseringscentra, voor jongeren van 9 tot 17 jaar, evenals verzorgings- en sociale heropvoedingscentra voor ex-prostituees en gedroegerden.

Wat de zogenaamde „rehabilitatie- en heropvoedingskampen” betreft, die hebben niets te maken met concentratiekampen, zoals ik te dikwijls hoor vertellen. Ik heb mensen ondervraagd, die deze centra verlaten hebben enkele weken geleden. Ik heb zowel van henzelf als van onpartijdige waarnemers vernomen „dat er niet gemar-teld werd”.

Cijfers die nergens op slaan.

De cijfers die in de pers voorkomen, slaan nergens op. Er zijn ongeveer 15 à 20 duizend personen in deze heropvoedingscentra, die werkelijk oorlogsmisdadigers zijn. Men kan ze niet vrijlaten op dit ogenblik

zonder meteen een hypotheek te leggen op de hele bevolking en het gehele land. In verband hiermee, zou men ook een aantal beslissingen niet mogen vergeten, die moesten genomen worden bij de bevrijding van Frankrijk.

Het probleem zit hem in het feit dat voor elk van de ongeveer 40.000 andere personen die in een heropvoedingscentrum zitten, een enquête zou moeten gemaakt worden over hun identiteit en civiel verleden.

Vietnam is echter geconfronteerd met de dringende behoeften van een populatie van 51 miljoen inwoners, die men moet doen leven met heel weinig economische middelen. Men heeft rijk te kort, er is veel woningnood. Een heleboel land moet nog ontmynd worden voor het produktief kan gemaakt worden.

Het lijkt erop dat de Vietnamezen - ik zou zeggen spijtig genoeg - tot hiertoe niet het hoofd hebben weten te bieden aan dit onderzoekswerk voor al diegenen die op dit ogenblik in de rehabilitatie- en heropvoedingscentra zitten. Wanneer men beslist dat deze of gene, nog in een cen-

social gereclasseerd te worden, dan wordt dit natuurlijk gedaan, maar dan moet men zich nog met hem kunnen bezighouden, dus hen kennen. Ik ben niet op de hoogte van de situatie van gevangenen, overtreders van gemeenecht, of aangehouden wegens zwarte handel, smokkel of andere overtreders van het burgerrecht.

De vluchtelingen ? Volgens het zeggen van hogerhand over de vluchtelingen van Manilla zijn het in de eerste plaats „economische vluchtelingen”. De levensvoorwaarden lijken hen zo moeilijk, d.w.z. zo verschillend van die die bestonden onder het regime van schijnbare welvaart, door de Amerikanen ingesteld, dat vele mensen zich niet kunnen aanpassen. Dit is bijzonderlijk het geval voor vroegere functionarissen en officieren van het oud regime.

De Vietnamese identiteit.

Een gedeelte van de bevolking werd daarenboven op zijn westers gevormd sinds meer dan een generatie. Een Vietnamees

zei me : „Het ergste wat de kolonisatie ons aangedaan heeft, is dat ze ons onze Vietnamese identiteit deed verliezen”. Het is dan niet verwonderlijk dat er mensen zijn die naar het Westen kijken om „ginds” voorwaarden te vinden die zij beter achten dan die van hun eigen natie op dit ogenblik. Tussen die vluchtelingen zijn er ook vissers die niet meer over voldoende fuel beschikken voor hun vaartuig en dus andere visrijke kusten proberen op te zoeken.

In verband met dit probleem van vluchtelingen - met al wat er gezegd werd bij het drama van de „Hai-Hong” en andere schepen - heeft men totnogtoe nooit een andere realiteit vernoemd.

Radiouitzendingen uit Manilla en voor een deel door „de stem van Amerika” gemaakt, nodigen zonder ophouden de Vietnamezen uit, hun land te verlaten. Deze propaganda is volgens mij heel erg, en zou verdienen dat er internationale instanties van juridische aard tenminste daar eens zouden over enquêteren. Is het regime verantwoordelijk voor de voedselproblemen ? Ik antwoord aan zij die dit zeggen of denken : „Wat zou er van Frankrijk geworden zijn na de oorlog, indien het Marshallplan er niet geweest was ?”

En er is geen enkele vergelijking mogelijk tussen de vernietigingen in Vietnam en die van bij ons. Hoe zou, daarenboven, een regering die 100 jaar door een kolonisor betutteld was en daarna 30 jaar door een oorlog verlamd, in drie jaar tijd productie- verspreidings- en transmissieketens op gang kunnen brengen die onmisbaar zijn voor de economie ? Men vraagt van haar het onmogelijke !

Ik ben op de hoogte van de enorme politieke problemen die op dit ogenblik naar voren worden geschoven. Maar gezien ik niet over voldoende tijd en ruimte beschik, wens ik te getuigen over wat ik gezien heb. Want het is aan het leven van het volk dat we moeten belang hechten in de eerste plaats, wel wetende dat dit onscheidbaar is van politieke opties. Het is zeker belangrijk de rol, de plaats en de invloed van de vroegere voorlopige regering in de natie te kennen, maar in tegenstelling tot de valse geruchten die verspreid werden over haar, kan ik ten stelligste verzekeren dat mevr. Binh nog steeds een goed geadviseerde en actieve minister van Opvoeding is. En M. Pham Van Ba die vertegenwoordiger was van de GRP in Parijs, ontving mij persoonlijk in Ho Chi Minh stad waar hij een post met veel verantwoordelijkheid bekleedt. En om nog preciezer te zijn wil ik er aan herinneren dat Nieuw Hu Tho, oud presi-

dent van de FNL, een van beide vicepresidenten is van herenigd Viëtnam en dat hij juist een diplomatieke reis in naam van zijn regering achter de rug heeft in 20 Afrikaanse landen.

Godsdienstvrijheid.

De Katholieken ? Ik heb die van de diocesen van Ho Chi Minh stad en My Tho bezocht.

Ze werken met energie, een buitengewone toewijding aan de heropbouw van hun land, in een voorbeeldige evangelische

geest. Ze hebben verzaakt aan de exorbitante privileges waar de Kerk van genoot tijdens het oude regime, en de meesten onder hen denken dat dit maar goed is ook. Ze vinden de broederlijkheid terug met de mensen in de straat. Ze passen zich aan aan de nieuwe harde levensvoorwaarden die Viëtnam op dit ogenblik kent aan, en die voorwaarden zijn er van Nationale Heropbouw.

Wij hebben geen flauw idee van de gigantische moeilijkheden waaraan het nieuwe Viëtnam blootstaat, en die kettingreacties

teweegbrengen in de elementaire levensvoorwaarden en de totale vrijheid van beweging en woord. Maar, hadden we dat eigenlijk wel in Frankrijk, na de oorlog ? Ik voor mij heb opnieuw de moed en de fierheid van dit volk gekonstateerd in deze moeilijke tijden. Ook haar vertrouwen. Iedereen hoopt dat het morgen beter zal zijn en ik heb dikwijls deze veelbetekenende gedachte horen uiten : „Vandaag hebben we de overstromingen, morgen krijgen we aanslibbing”. De hoop heeft Viëtnam echter niet verlaten...

VIETNAM : WE HEBBEN VOLLEDIGE GODSDIENSTVRIJHEID !

Getuigenis van de aartsbisschop van Ho Chi Minh-stad.

Hieronder volgt het verslag van een vraaggesprek dat enkele tijd geleden werd afgenomen van Monseigneur Nguyen Van Binh, aartsbisschop van Ho Chi Minh-stad, één van de best gekende Aziatische prelaten in het buitenland.

Vraag : — Monseigneur, wat was de geestesingesteldheid van de katholieken in uw diocese in april 1978, op het ogenblik van de bevrijding ?

Antwoord : — Vóór de volledige bevrijding van ons grondgebied, hadden een aantal katholieken enorme vooroordelen tegen de revolutionairen. Jaren propaganda, onder het oud regime, hadden de communisten immers afgeschilderd als vernietigers van elke godsdienst, vervolgers van gelovigen. De angst en de onzekerheid waren dikwijls groot bij onze priesters en gelovigen. In april 1975, bleven vele katholieken op afstand. Na 3 jaar contact, ziet men duidelijk de realiteit. Het gaat veel beter. De communisten zijn niet zo stout. Niet zo slecht als men beweert. De grondwet erkent volledige vrijheid van geloof. In het begin geloofden vele katholieken dit niet, maar de praktijk heeft de wet bevestigd. We hebben hier volledige geloofsvrijheid, onze kerk staat niet bloot aan vervolgingen. De verhoudingen met de staat verbeteren zelfs nog. Dit hangt alleen af van de houding van de katholieken zelf. Indien we geen wantrouwen ten toon spreiden, indien wij ons openstellen, zullen we zelfs beter begrepen worden.

Vraag : — Is dit samenleven zonder conflicten ook mogelijk elders in het land?

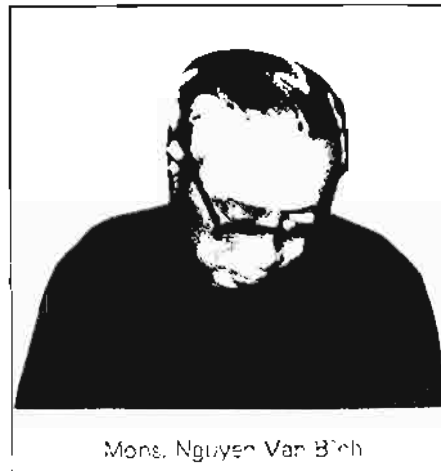
Antwoord : — Ik weet dat er soms misverstanden zijn.

Enkele ondergeschikte kaders hebben de misuren willen beperken, bijvoorbeeld

Dit zijn echter uitzonderingen van persoonlijke aard. Het is niet het regime of de regering die daaraan ten grondslag ligt. Maar kleine kaders. Ver van de centra, waar beslissingen worden getroffen, zoals hier. De revolutie is zeer recent. Ze heeft niet de tijd gehad overal competente kaders te vormen.

Vraag : — Men beweert nochtans in het Westen dat vele priesters en gelovigen gevangen zijn, dat er een anti-religieuze repressie is.

Antwoord : — Er is geen enkele gevangenzetting om strikt religieuze redenen. Dit moet men luidop zeggen. Priesters en gelovigen kunnen in heropvoedingscentra

Mons. Nguyen Van Binh

zitten. Maar alleen voor persoonlijke fouten. Een aantal militaire aalmoezeniers van het oude regime b.v., die het statuut van officier hadden zijn nog in dergelijke centra.

Andere kristenen kunnen wetten overtreden hebben. Indien ze gevangen zitten is dit niet om geloofsredenen. Moest dit wel het geval zijn, dan zou ik daar zelf het eerste slachtoffer van worden.

Vraag : — De katholieke kerk van haar kant, aanvaardt de nieuwe waarden. Wat zijn de criteria die jullie nemen om deze waarden te aanvaarden ?

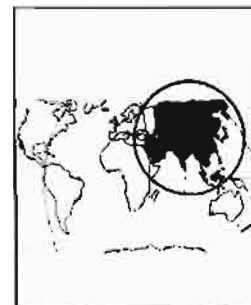
Antwoord : — Eerst de liefde voor het vaderland. De regering heeft erop gedrukt dat alle landgenoten deelnemen aan de wederopbouw. Wij drukken onze volgelingen op het hart, hieraan mee te werken als katholiek. Wij zijn Viëtnamese burgers, men heeft ons soms verweten het vaderland te vergeten, door op te gaan in de godsdienst. Dit is niet juist. We moeten alles in het werk stellen voor het geluk van de medeburgers, voor de heropbouw van het land.

Wat ons eveneens leidt, is de liefdadigheid. Dit is voor ons een essentiële waarde. Christus heeft ons gezegd onze medemens lief te hebben. Hij heeft niet gezegd : „Houdt niet van communisten, houdt niet van ongelovigen”. Wij willen van onze eerlijkheid getuigen door iedereen zonder onderscheid lief te hebben. In dit regime is dat mogelijk. Ons geloof vaart er wel bij, het verdiept zich en neemt toe.

(vervolg zie blz. 23)

ESPERANTO

Alleen voor de O.V.N. wordt aan salarissen voor tolken en vertalers een bedrag uitgegeven van één miljard dollar per jaar. Door het gebruik van Esperanto, de enig bestaande wereldtaal, zou men zonder twijfel een heel wat interessanter oplossing voor de hand hebben. Het uitgespaarde geld en de werkkrachten zouden kunnen ingezet worden voor andere dringender doeleinden in de wereld.

VREDELIEVEND JAPAN ?

Op 11 december 1977 schreef „Le Monde“ in de loop van een artikel over Japan : „[...] Na de nederlaag van 1945 werd Japan een vredelievende natie die principieel slechts een verdedigingsleger in stand houdt.(...)“.

Een korte historiek.

Na de nederlaag van 1945 werd het Keizerlijk Leger van Japan officieel ontbonden. Tot op heden is de naam voor de Japanse defensie-eenheden „Jieitai“ (zelfverdedigingstroepen).

Nochtans bleven twee belangrijke elementen van het militaire apparaat bestaan : de inlichtingenafdeling, onder leiding van het voormalige hoofd van de Militaire Inlichtingsdienst van de Generale Staf, luitenant-generaal Arisue Seizo ; en de Demobilisatieraden, onder leiding van het voormalig hoofd van de Eerste Operationele Divisie van de Generale Staf, kolonel Hattori Takushiro. Deze raden „verwerkten“ een vier miljoen manschappen en een zeventigduizend officieren en legden daarbij een heleboel dossiers aan die veel verder gingen dan „de noodzakelijke informatie teneinde de gedemobiliseerde militairen aan een civiele functie te helpen“. Toen in 1950 de Amerikaanse bezettingslegers vanuit Japan de landing op Inchon uitvoerden om zo de Zuidkoreaanse legers in de Golf van Pusan een „Duinkerken“ te besparen (aidus generaal Mac Arthur), gaf diezelfde generaal bij zijn vertrek de toelating om een Nationale Politie Reserve op te richten om „de veiligheid van Japan te waarborgen bij afwezigheid van de Amerikaanse troepen“. Onmiddellijk werd een beperkte mobilisatie doorgevoerd waarbij de dossiers van kolonel Hattori een grote rol spelen. Meteen bracht deze trouwens ook de Japanse veteranen van de tweede wereldoorlog in paraatheid en in het bijzonder diegenen die in Korea gevochten hadden. In de

loop van de oorlog werd van deze veteranen dankbaar gebruik gemaakt door de U.N.O. troepen.

Een ander aspect van de Koreaanse oorlog zou de basis leggen voor de economische heropleving van Japan. Vermits de Amerikanen nog niet begonnen waren met de ontmanteling van de oorlogsindustrie was het voor de wapenfabrikanten van Nippon mogelijk als een „kruidenier achter het hoekje“ een groot deel van de Koreaanse wapenbehoefte te dekken.

Tora ! Tora ! Tora !

De zelfverdedigingsmacht (75.000 man in 1950) nam ondertussen snel toe in omvang. In de herfst van 1954 waren er al 152.110 manschappen ingelijfd, in 1956 214.182. En sinds de Japanse staat in 1954 opnieuw soeverein verklaard was door de USA waren de veiligheidstroepen niet langer beperkt tot een soort goed uitgebouwde oproerpolitie, maar werd ook een begin gemaakt met de heropbouw van marine en luchtmacht. In 1962 bezat de marine 469 oorlogsbodems, rustte de luchtmacht op 1.100 vliegtuigen en waren in totaal 243.923 beroepsmanschappen onder de wapens. Dit alles bevond zich onder bevel van chef-staf generaal Genda Minoru, rechterhand van generaal Yamamoto en één van de belangrijkste figuren achter de Pearl Harbor actie. Deze man werd trouwens belangrijk genoeg geacht om in de film „Tora ! Tora ! Tora !“ met name geciteerd te worden.

Bij dit alles moet ook gezegd worden dat Japan in het westen zijn weerga niet vindt op gebied van militaire autonomie : in

En in deze geest gaan bijna alle geruchten over Japan.

Op het eerste zicht klopt dat wel, die enkele meldingen van wapentransacties en militaire uitgaven terzijde gefaten. Als je echter dieper op de zaak ingaat wordt het minder onschuldig.

1969 vervaardigde Japan 97 procent van zijn ammunities en 84 procent van zijn behoefte aan tanks, oorlogsbodems, vliegtuigen,... zelf. Half 1970 nam de productie van ammunities alleen reeds 12 procent van de totale machinebouwproductie voor zijn rekening. Daarnaast komt nog een belangrijke wapenproductie bestemd voor de export. (zie tabel 1).

Naast deze erg onafhankelijke positie heeft Japan nog enkele bijzondere trekjes. In de Jieitai een zo enorm surplus aan officieren en onderofficieren dat Japan zijn militaire effectieven van de ene dag op de andere vijf maal kon uitbreiden zonder ook maar één kommando aan nietberoepskrachten over te laten.

En de soldaten die aangeworven worden zullen, ondanks het volledig ontbreken van legerdienstplicht, niet onopgeleid zijn. Op het bergachtige Japan zijn er namelijk heel weinig plaatsen waar je kan kamperen zonder in iemands voortuin te gaan staan. Waar het wel kan is op de militaire terreinen. Het leger stelt die terreinen nu elke vakantieperiode open voor studenten en arbeiders en vraagt als enige compensatie een deelname aan manoeuvres...

De ontwikkeling van de buitenlandse handel.

De ontwikkeling van de Japanse economie na de tweede wereldoorlog ligt in de lijn van de Hicks' analyse. Volgens Hicks neemt namelijk de impuls van een uitwinning of verbetering geleidelijk af en werd de expansie die het gevolg is van deze uitvinding op de duur afgeremd door een

Tabel 1. Amerikaans-Japanse samenwerking in de fabricage van gevechtstoestellen

Japanse ondernemingen	Toestel of motorenstelsel	Amerikaanse ondernemingen
Fuji Heavy Industries	T 34	Beech
	L 19	Cessna
	204 B	Bell
Kawasaki Aircraft	KH 4/ 479 2A	Bell
	KV-107 II	Boeing
	T 33 A/ P 2 V 7	Lockheed
Mitsubishi Heavy Ind.	F 104-J	Lockheed
	Mike Hercules F 9E	McDonnal Douglas
	F 86 F	North American
	S-55/ S-61/ S 62/ SH 3A	Sikorsky
Shin Meiwa Heavy Ind.	UF - XS	Grumman
Ishi Kawajima-Harima	T-58/ J-79	General Electric
Teijin Seiko Co	Motoronderdelen - Vlucht- controlesystemen	Bendix, Lear, Siegler
Tokyo Shibaura Electric	Navigatiesystemen	Litton Industries

Statistiek die de periode van 1954 tot 1966 dekt. Sindsdien zijn nog twee heel belangrijke projecten begonnen :

1. Kawasaki Heavy Industries, Nippon Electric & Hughes Aircraft voor de „early warning defence aircraft“ („Vliegende radarpost“)
2. Hitachi & General Electric voor de straalmotoren.

(Bron : Herbert Bix, geciteerd in Halliday & McCormack, „Het Japanse Imperialisme“).

onoplosbare schaarste.

Na de oorlog kwam een enorme impuls vanuit het buitenland onder de vorm van technologische know-how. Op het eind van de zestiger jaren ontstaan er arbeids- en ruimte tekorten.

Hierop reageren de japanse maatschappijen met een toenemende kapitaalexport. De buitenlandse investeringen van Japan stijgen dan ook met een jaargemiddelde van 35,4 procent tussen '68 en '75. Tijdens de oliecrisis en de jaren daarna werd de industrie in Japan zelf ook hervormd. Om de afhankelijke positie van het eiland veilig te stellen tegenover de grondstofleveranciers in het buitenland worden in het binnenland de kennisintensieve en schone industrie bevoordeeld, terwijl voor de export van zware en vervuilende nijverheid een groots subsidiëeringsprogramma werd uitgewerkt.

De multinationals of ontwikkelingshulp op z'n Japans.

Daar waar de westerse „klassieke“ economie de groei van multinationals meestal verklaren op mikro-ekonomisch vlak, dit wil zeggen op het vlak van één bedrijf dat zodanig groeit dat het op een bepaald moment uit zijn nationaal jasje „moet“ barsten, moeten zij de opkomst van de japanse multinationals tegen wil en dank toeschrijven aan makro-ekonomische invloeden. De japanse regering tracht namelijk op gebied van ontwikkelingshulp de kool en de geit te sparen. Het gebrek aan

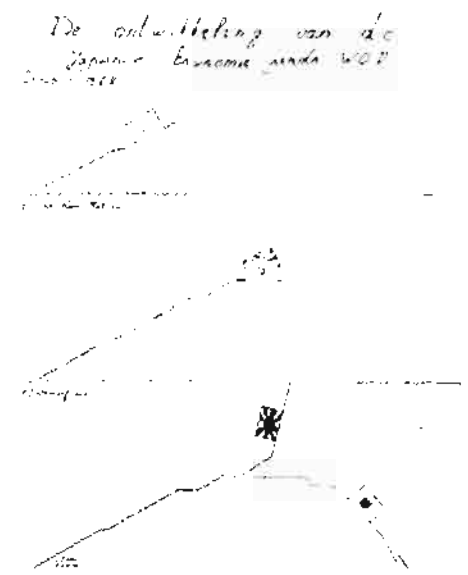
nationale produktiefactoren (arbeidskracht en land) en de gevaarlijke afhankelijkheid van buitenlandse grondstoffen deed japanse ondernemingen omzien naar vestigingsmogelijkheden in het buitenland. Naar westers oordeel waren deze bedrijven veel te klein om multinationalaal te worden. Maar met een enorme financiële steun vanwege de regering kwam er een net van „multi-firm“-investeringen. Nu wordt deze hulp slechts voor een klein deel (als je in deze kontekst tenminste van klein kunt spreken) rechtstreeks aan de betrokken bedrijven gegeven. Veel gaat namelijk als ontwikkelingshulp naar oost-aziatische landen zodat deze de mogelijkheid krijgen japanse investeerders op behoorlijke wijze te ontvangen. (zie tabel 2) De financiële kracht van de japanse ekspantie in het buitenland berust dus fundamenteel op 3 pijlers : officiële leningen van de regering aan de overheid van andere landen (ook „ontwikkelingshulp“ genoemd), leningen vanwege overheids- en particuliere banken aan japanse bedrijven om zich in buitenlandse bedrijven in te kopen en directe leningen van japanse moederbedrijven van hun buitenlandse filialen.

Wapenhandel als crisisbestrijding.

We vermelden reeds dat een belangrijk deel van de japanse binnenlandse industrie wapenproductie is. Dit ondanks het grondwettelijk verbod tot wapenhandel. Een verbod dat tot op heden evengoed

werd nageleefd als het UNO embargo op Zuid-Afrika. Japan heeft namelijk grote moeilijkheden met de invoer van zijn grondstoffen (petroleum, ertsen,...), zoals we hoger reeds zagen, en is daarom bereid wapens te leveren aan elk land dat zich als tegenprestatie garant stelt voor grondstoflevering. Hierbij kunnen we vooral verwijzen naar de akkoorden die Foekoeda heeft afgesloten met Iran en Saudi-Arabië terwijl hij op weg was naar de conferentie van Bonn. In ruil voor hoogwaardige technologische wapenuitrustingen zal Japan tot 1990 redelijk veilig zijn op gebied van oliebevoorrading, en op dat ogenblik moeten de boringen in de chinese zee en op het chinese vasteland (een onderdeel van het recente chinees-japanse handels- en vriendschapsverdrag) zover gevorderd zijn dat ze zowel de chinese als de japanse industrie kunnen bevoorraden.

Terwijl de wapenhandel een crisis ten gevolge van invoer problemen moet afdwenden, wordt in japanse ondernemersmiddens de wapenproductie meer en meer gezien als mogelijk middel om uit de crisis te ontsnappen. (zie hoger : „Hicks' analyse“). Hun stemmen worden hoe langer hoe meer verstrekt door de ongeluksprofeten uit de ASEAN-landen die na de Amerikaanse terugtocht uit Vietnam de effectiviteit van de Amerikaanse paraplu in twijfel trekken.

De vlag van de rijzende zon wappert weer... Al deze factoren : de onafhankelijke positie op gebied van wapenimport, het grote aantal officieren, de over heel Z.O.-Azië verspreide industrie, de afhankelijkheid voor grondstoffen uit het buitenland, de ekonomische crisis, het tanen van

Tabal 2. Japanse hulp aan Azië (overheidshulp + „privé-hulp“ in miljoen dollar)

Jaar	Korea	Taiwan	Birma	Philip- pijnen	Indo- nesië	Z. Viêt- nam	India	Pakis- tan	Ceylon	Azië (M.Oosten)
'59-'63	5.5	0.1	105.4	79.4	104.4	40.8	86.6	13.1	0.5	450.7
	7.7	10.4	105.7	122.7	162.7	40.8	131.8	21.2	1.3	631.1
'64	0.2	0.2	18.8	21.4	15.0	5.9	35.5	16.2	0.2	116.5
	2.3	2.3	16.7	34.5	42.6	5.9	81.0	18.5	0.4	248.2
'65	45.9	0.3	11.8	35.3	21.5	0.7	53.2	32.7	0.1	205.5
	50.7	4.7	12.9	63.3	59.8	1.3	67.4	25.8		320.8
'66	31.2	8.8	10.3	30.5	50.6	0.6	49.4	21.3	6.9	216.0
	126.2	17.9	10.1	46.7	43.1	0.6	58.6	14.6	7.6	384.8
'67	53.6	30.7	6.5	61.5	112.9	0.5	40.3	26.4	2.4	343.3
	115.5	69.1	14.1	116.0	73.4	1.8	69.1	20.6	8.5	500.2
'68	44.0	23.6	10.4	27.8	83.7	0.5	64.7	41.7	5.1	311.4
	140.0	78.9	20.4	85.3	69.2	1.3	75.1	42.9	8.1	559.0

(Het bovenste cijfer is de officiële overheidshulp, het onderste cijfer de privé-hulp).

Bron : Chosa Geppo (maandblad van het research-bureau van het ministerie van handel) geciteerd in Halliday & McCormack o.c.

de Amerikaanse macht en de bilaterale akkoorden met verschillende ASEAN landen ; werken samen om van Japan een militaire grootmacht te maken. Japan zou dan het aziatische Duitsland worden : een schild tegen het kommunisme dat de eerste stoot moet opvangen tot de Amerikaanse troepen komen. Met het „kommunisme“ wordt dan wel de USSR bedoeld en niet China vermits er in het recente vriendschapsverdrag wederzijdse hulp wordt beloofd bij een russische aanval.

In afwachting van de aanpassing van de japanse grondwet is men toch maar al begonnen met de uitvoer van deze plannen. Tijdens de maanden oktober en november hebben 190 schepen en 170 vliegtuigen

grootscheepse manoeuvres gehouden waarbij een niet nader genoemde vijand die vanuit Wladiwostok opstoomde werd opgevangen en later - met en Amerikaanse en Chinese eenheden als hulp troepen - teruggeslagen.

Tijdens deze vlootoefeningen werd opnieuw gebruik gemaakt van de oude keizerlijke vlag (de moderne vlag maar met stralen) het symbool van de Keizerlijke Legers tijdens WO II.

Voor wie nog zou twijfelen aan de bedoelingen van Japan, kunnen we nog verwijzen naar de winter 1970-71 : de Tiaoioeilanden voor de Koreaanse kust waren al jaren de inzet van Chinese - Japanse conflicten. Nadat zij in de dertiger jaren verschillende malen van bezetter veranderden,

kwamen zij in 1939 in Japans bezit. In 1945 werden zij terug aan China toegewezen. Tijdens de winter van 1970-71 werden zij in de loop van vlootmanoeuvres veroverd, en nooit terug ontruimd. Het stilzwijgen in de Westerse pers rond deze zaak kon (en kan) verontrustend genoemd worden.

Vredelievend Japan ?

Na het voorgaande zal het wel duidelijk zijn dat de bijnaam „vredelievend“ voor Japan zeker niet geldt. Oh ja, volgens het door het Japanse ministerie van defensie uitgegeven witboek 1977 komt Japan in 1979 op de 7de plaats voor defensieuitgaven !

Jan ORIS.

(Vervolg van blz. 20).

VIETNAM

In regeringskringen te Brussel wordt met enige bezorgdheid de vraag gesteld of de contacten die België de jongste maanden met Vietnam leidde, niet wat overijld en onvoldoende doordacht zijn geweest.

Men weet dat minister Outers dat land bezocht en er ONGEWOON WARME WOORDEN SPRAK OVER DE NOODZAKELIJKE SAMENWERKING.

Intussen is gebleken dat een zending van de E.G. in Vietnam in een vertrouwelijke nota voeleer voorzichtig en ZELFS ARGWANEND heeft gereageerd op de uitbreiding van de hulpverlening aan dat land.

Meer bepaald zou zij hebben gewezen op de NAUWE BINDING VAN VIETNAM MET MOSKOU, OP DE POLITIEK INZAKE MENSENRECHTEN „die grote bezorgdheid wekt“ en op het ondoelmatig gebruik dat het bewind maakt van de buitenlandse hulp.

Van zijn kant heeft ook ambassadeur Groothaert, hoofd van de direktie der buitenlandse economische betrekkingen, de aandacht van minister Simonet gevestigd op het probleem karakter van ONZE HANDELSPOLITIEK TEGENOVER VIETNAM en o.m. OP DE MOGELIJKE ONGUNSTIGE WEERSLAG OP ONZE BETREKKINGEN MET CHINA.

België kende in 1977 aan Vietnam een lening toe van staat tot staat van 100 miljoen fr. Voor 1978 wordt een lening van 150 miljoen toegestaan.

België verleent daarenboven een staatswaarborg ten belope van 600 miljoen fr.

Uit De Standaard van 30 november 1978 - (vetjes van de redaktie)

DE IRANESE POLITIEKE POLITIE ZOU 4.000 AGENTEN EN 5.000 INFORMANTEN TELLEN

In luchthavens blijven een groep buitenlandse journalisten niet onopgemerkt, zodra ze gezien worden, komt een in burger geklede man oplettend hun conversatie volgen. Het is een agent van de Savak (politieke politie). Op het kerkhof zijn het nogmaals de Savak-agenten die de militairen doorgeven welke wagens van de journalisten zijn die een manifestatie hebben gefotografeerd. Bij de kranten, in de ministeries, in grote hotels, aan universiteiten, zijn er altijd leden van de Savak te vinden.

Hoewel de Sjah deze zomer het hoofd van de Savak sedert 12 jaar, generaal Nematollah Nassari, verving door generaal Nasser Moghadam, van wie iedereen weet dat hij veel fijner en gecultiveerder is dan zijn voorganger, toch is de Savak in wezen niet veranderd. De recente arrestatie van 32 verantwoordelijken was in de ogen van de publieke opinie trouwens niet genoeg. Zij blijft de ontbinding of totale hervorming van dit organisme eisen.

Er zouden in de Savak 4.000 professionals, 5.000 informanten en nog een groep „vrijwilligers“ werken, deze laatsten, hopend op voorspraak, rust of andere gunsten. Volgens officiële bron zitten deze agenten ook in oppositiegroepen, zelfs in buitenlandse ambassades.

In 1957 hielp de CIA bij de oprichting van de Savak, met de contributie van 20 gepensioneerde officieren die een speciale training kregen in de VSA.

Daarna werden de voornaamste agenten gevormd door Amerikaanse officieren (en zelfs de Israëlische geheime dienst) vnl. in het hoofdkwartier van de CIA, in Langley. Het zijn ook de Verenigde Staten die instaan voor levering van materiaal aan de Savak. De financiële kant van de zaak, wordt verzorgd door het internationaal ontwikkelingsbureau.

Deze zomer besliste Washington Iran voor 250 miljoen dollar „anti-rel“ materiaal op te sturen. Tengevolge de eerste manifestaties in februari in Tabriz en Oom, werd een spoedbestelling geleverd van granaten, gasmaskers en lichte machinegeweren.

Het is waar dat de Savak-agenten het grootste deel van hun tijd besteden aan de „jacht op de roden“. Ze doen grote inspanningen om gewone linkse sympathisanten te laten getuigen dat ze gevaarlijke revolutionairen zijn. Door die obsessie voor het „rode gevaar“ hebben ze minder aandacht besteed aan religieuze middens, die nochtans dit jaar hun organisatie talent bewezen hebben.

Hoe dan ook, de martelingen en andere procédés om politieke gevangenen te doen spreken, hebben veel reacties uitge-

lokt in de gehele wereld, inclusief de VSA, de laatste 10 jaar. De Amerikaanse leiders weigerden verder Savak-agenten in Amerika op te leiden.

Desondanks werd een dekmantel gevonden. Elk jaar verzorgen de Verenigde Staten de opleiding van 250 militairen die met de Savak verbonden zijn, of er later dienst in nemen, eenmaal de opleiding achter de rug is. Dit was het geval o. a. voor de generaal Moghadam, eertijds lid van het 2de bureau van het leger. De opposanten vragen zich af hoe en waarom de Savak radicaal zou veranderen, gezien de VSA van plan zijn de Sjah te redden en Iran „vast te houden“.

Uit de laatste berichten blijkt dat de V.S. vierhonderd C.I.A. specialisten naar Iran komt te zenden. Petroleum weegt dus blijkbaar heel wat zwaarder dan mensenrechten.

Verontrustend document.

Na een vijftientig jaar durend terreurregime wil de Sjah zelfs tegenover het verzet van overgrote meerderheid van zijn volk, niet wijken.

De steden van Iran zijn getuige van de bloedige repressie waarmee het leger en de geheime politie (de SAVAK) het verzet willen breken. De vreselijke brand van de cinema Rex, waarbij 850 mensen het leven lieten, bewijst dat het Keizerlijke regime voor niets terug deinst. Dit belet President Carter niet, die zo graag over „mensenrechten“ spreekt, steeds maar te herhalen dat hij achter de Iraanse despoot staat.

Door tussenkomst van de ODYSI („de Democratische jeugd en studentenorganisatie van Iran“) kwamen we in bezit van onderstaand document dat nog een beter licht werpt op de werkelijke intenties van de huidige machthebbers van Iran.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN.

(Confidentieel)
nr. 7-4-201 datum: 8/5/2537(1)

Van de 4de Eenheid van de Rijkswacht van Gazvin aan het Bestuur van het bedrijf...

Onderwerp:
Aan te vullen vragenlijst.
Hierbij vindt u twee bladen van een confidantiële vragenlijst. Gezien het belang van deze zaak die door de nationale mandatarissen en de ordekrachten bij ernstige ogenblikken moet uitgevoerd worden, verzoeken we u binnen de vijf dagen, tussen 8/5/37 en de 13/5/37 de gegevens te doen aanvullen. Na deze gesloten en gezegd te hebben ter intentie van de Commandant van de Eenheid, gelieve deze met speciale courier, en tegen een ontvangstbewijs, af te geven aan de commandant. De eenheid van de Rijkswacht dankt u voor de medewerking. De commandant van de eenheid van de Rijkswacht van Savvin, Kolonel Rachidi.
(1) Kalender ingevoerd door de Sjah

maar intussen opgeheven. De voorgeduide datum komt overeen met 30 juni 1978.

Vragenlijst.

- Is dit bedrijf ja of neen enig in zijn genre in Iran?
Zo ja hoeveel eenheden bestaan er dan?
- Zo wij het inzicht hebben het bedrijf te saboteren welk deel is het best geschikt voor deze daad?
- Voor een sabotage in functie van de tijd voor het uitvoeren van deze opdracht van de autoriteiten welke is de best geplaatste vertrouwensman?
- Gelieve als volgt de inlichtingen te verstrekken voor wat betreft hogerge-noemd persoon:
- naam en voornaam, nr. van de identiteitskaart, geboorteplaats, studieniveau.
Gelieve als volgt de inlichtingen te verstrekken voor wat betreft de technische directeur van het bedrijf, de chef van de innerlijke bewaking van het bedrijf en de directeur generaal van het bedrijf.
Naam en voornaam, nr. van de identiteitskaart, studieniveau.
Handtekening Stempel van het bedrijf.

EEN FOLTERCENTRUM VAN DE „SAVAK”

In de residentiële wijk van Teheran, in de omgeving van de Amerikaanse ambassade, staat een domein met een omheiningmuur van circa drie meter hoog, dat zorgvuldig door soldaten bewaakt wordt. Dit gebouw, dat nu door betogers vernield en in brand gestoken werd, was namelijk een van de centra van de geheime politie van de Sjah, de beruchte SAVAK.

Deze residentie behoorde vroeger toe aan de Generaal Telmour Bakhtiar, een neef van de huidige eerste minister, die tot 1963 een der leiders was van de Savak. Later werden twee huisjes die deel uitmaken van het complex ingenomen door een kolonel over wie in de volksmond gezegd wordt dat hij een van de verschrikkelijkste en meest barbaarse ondervragers was van de geheime politie van de Sjah. Het is louter toeval dat deze folterplaats bij de bevolking bekend werd. Tijdens een van de betogingen tegen de Iraanse vorst werd uit een wagen op de bevolking geschoten. De jacht op de wagen werd onmiddellijk ingezet en deze verdween in de poort van hogerge-noemd gebouw. Bij

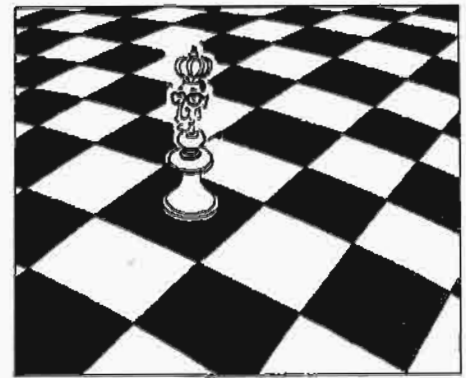
de inval in het huis, dat achteraf in brand werd gestoken, ontdekte men in de kamers de vreselijke marteluitgerust van de Savak: apparaten om de nagels uit te trekken, metalen bedden voorzien van elektrische draden voor elektrische martelingen.

Deze beide voornoemde huisjes waren door een tunnel verbonden en in een kleine plaats die als cel diende bevonden zich vier boven elkaar geplaatste metalen ligbanken; onderaan was een grote gasbrander aangebracht. De gevangenen werden vastgeketend aan de tralies van de hoogste bank en de brander aangestoken. Zo de vragen die werden gesteld geen vol-doening gaven, werden de gevangenen systematisch een verdieping lager gelegd tot...

BROCHURE IRAN.

50 jaar schrikbewind van de familie Pahlavi en een verslag van de onderzoekscommissie van democratische juristen.

Een uitgave van Vrede v.z.w. Prijs: 60 fr. en 15 fr. port.

uit „Le Monde”

IRAN

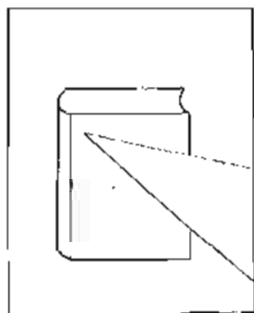
Personaliteiten plegen kapitaalvlucht.

Tijdens de recente staking van de bedienden van de Centrale Bank van Teheran hebben deze bekendgemaakt dat op twee maand tijd 144 personaliteiten ruim 2,4 miljard dollar naar Zwitserse, Amerikaanse en Israëlische banken hebben overgeheveld. Dit maakt ongeveer één vijfde uit van het jaarlijks inkomen van de petroleum van Iran. De lijst van de personen en de uitgevoerde bedragen werden in de moskeeën uitgehangen.

Onder de personaliteiten bevinden zich leden van de Keizerlijke Familie, oud ministers, industriëlen en officieren. Al de operaties werden uitgevoerd tijdens de periode gaande van half augustus tot half oktober, d.w.z. in een periode waarop het door de Sjah nog toegelaten was buitenlandse financiële verhandelingen te doen. Op genoemde lijst komen de twee zonen voor van de zuster van Sjah, prinses Achraf, die zodoende 113 miljoen dollar zou geëxporteerd hebben zoals tevens de Prinses Chahrazad, nicht van de Sjah voor ongeveer 41 miljoen dollar.

Een van de weinige kerkelijke leiders die het regime ondersteunen verhandelde een som van 3 miljoen dollar; een oud minister 40 miljoen en de generaal die verantwoordelijk is voor de krijgswet 17 miljoen. Houshang Ansari; voorzitter van de nationale Iranese petroleummaschappij zou niet minder dan 68 miljoen dollar naar buitenlandse banken overgeheveld hebben.

In sommige middens is men de mening toegedaan dat deze bekendmakingen zware gevolgen zullen hebben.

ZEEPBELLEN — DOORPRIKKEN

Yves Van de steen, over PETER HANDKE, *De last van de wereld*. Een jaarnaal (november 1975 - Maart 1977), Amsterdam (Uitg. De Arbeiderspers), 1978 (vert. Hans Hom).

Dit laatste boek van Peter Handke is een moeilijk te lezen werk, door zijn fundamentele soberheid en zijn „nut-intrige“. Alle trucjes die de belletrist gebruikt om zijn werk te verfraaien, leesbaar en aantrekkelijk te maken, heeft Handke overboord gegooid. Het lezen van dit dagboek vraagt dan ook duidelijk wat meer inspanning en concentratie dan gewoonlijk. „De last van de wereld“ is geen „mooi“ boek, het is een rustig jaarnaal dat afrekent met de mythe van het „zomaar“ schrijven. Het valt de lezer onmiddellijk op dat dit vat vol losse notities, invallen, observaties, snel opgeschreven paniek- of gelukscommentaar ook de auteur heel wat moeite heeft gekost. Tegelijk is dit werk het leven zelf van Handke. Hij heeft het immers moeilijk door de weigering van de meeste vanzelfsprekendheden, die het bestaan rustiger, gladder en minder angstig zouden maken. Door deze eenheid van leven en schrijven verkrijgt deze reportage een ongewone authenticiteitsgraad. Geen gedachte of inval van dit boek zijn minder belangrijk dan een vorige of een volgende: alles is hier belangrijk. Het geheel van „de last van de wereld“ is onverbrekelijk, zodat elk citaat eruit slechts het geheel kan illustreren en nooit als een afzonderlijke gedachte mag gezien worden.

Handke heeft wel een bepaalde keuze gemaakt: het eenzaam leven binnenshuis. De werkelijkheid wordt door de schrijver niet ontvlucht. Integendeel, hij schrijft zich in de realiteit en poogt heel concreet, met zijn schrijven voor zichzelf een nieuwe manier van leven te vinden. In zijn werk herschrijft Handke zijn wildste angsten, hij ziet ze met precisie onder de

ogen en noteert ze, zodat de kleinste dagelijkse details belangrijk worden. Op deze wijze leest en leeft de lezer met „de last van de wereld“ een deel van de hem eigen gevoelens, je blijft een bewust lezer, die haast elk woordje diep in zichzelf laat doordringen en steeds opnieuw vergelijkingen maakt, tussen Handke's en de eigen gevoelswereld. Er is nu eenmaal niet een meesleurende stroom van spannende, mysterieuze of geile ontwikkelingen. De directheid van dit werk heeft een therapeutische werking, omdat in elk zinnetje steeds weer wat van jezelf kan schuilen, van je eigen waan, gebaartjes, diepste wensen of dromen. De maatschappij kan volgens de schrijver slechts grondig veranderd worden na een mentale verandering en juist dat houdt hem bezig. Misschien is dit werk in den beginne een zwaar boek, want de lezer moet zijn dagelijkse portie verdringing opgeven om van dit indringend verslag te kunnen genieten. Deze beschrijving van een onophoudelijke strijd om een concreet geluk te veroveren in een wereld van slogans en sadisme impliceert de aanvaarding van een stuk eenzaamheid en depressiviteit, opdat die emotie zou kunnen geherwaardeerd worden. Handke geeft de eigen gevoelswereld prijs aan de oopenbaarheid op dermate directe wijze, dat de lezer eveneens tot eerlijkheid wordt gedwongen. Bevrijd van gegene literaire vormelijkheden is Handke op zoek naar een zeer eigen identiteit, waarbij hij gedachten, gedragingen en angsten die hem teisteren blijft noteren met een opzienbarende luciditeit. De schok is voor de lezer haast even groot en ontroerend dan bij „de angst van de

doelman voor de strafschoep“, maar werkt meer bevrijdend. Nochtans geeft Handke geen pasklare oplossingen. Alleen reeds het onverbloemd verwoorden van de eigen gevoelens werkt afdoende. Dit leidt niet alleen tot somberheid en rouw, doch ook tot notities als de volgende: „Paradijstijd: alsof alles zijn plaats heeft: de huizen in de zon, de voetgangers, de lichtgroene bladeren, de brauwe lucht achter de bladeren, een venster-luik gaat open, een vogel fluit, een hamer klopt: het is allemaal een na elkaar, geen naast of door elkaar heen, en dat is net wat je paradijselijk zou kunnen noemen; de duidelijkheid van een feestelijke dag (zonder feest) in plaats van de onduidelijkheid van alledag. (p. 114)“. Of nog, en dit als besluit bij dit ongewone dagboek, van een gewone man, die juist hierdoor opnieuw ongewoon wordt: „Iemand die met alle winden is meegewaaid zou op een goede dag uitroepen: „Ik wil eindelijk eens beginnen te leven“ (p. 58). Zo ontstaat „tegen de avond eindelijk weer een moment dat ik me vrij heb gedacht: en ik hief het hoofd op“ (p. 316).

Yves Van de Steen

ERRATUM

We houden er aan er op te wijzen dat het artikel „Amerika de grote onbekende“ dat in ons vorig nummer verscheen geschreven werd door onze vriend Jan van Calsteren.

VREDE OP AARDE BEGINT BIJ HET KIND

Met gedeeltelijke overname uit „Vredesonderwijs, wat is dat?“ (Klaas Rodenburg), uit „Vredesopbouw“ maandblad voor vredesvraagstukken - april/mei 1977.

Met Kerstmis klinkt het „Vrede op aarde“ in alle tonen en alle talen. Het hoort nu eenmaal bij de Kerstfeer. Net als kerstboom, hulst en marentak, „Stille Nacht“ en kerstkalkoen : een

Maar toch... Kerstmis zou een gelegenheid of een aanleiding kunnen zijn om eens over vrede na te denken. Niet zozeer over die „Vrede op aarde“. De aarde is zo groot. Wat kan ik, - en dan bedoel ik : IK, als individu, als mens, één van de vier miljard mensen - wat kan ik hier, in België, doen aan de vrede in Indochina, in Zuid-Afrika, in het Midden-Oosten... ? Niet veel. Maar toch iets. Want vrede en oorlog zijn dingen, die door mensen gemaakt worden. En ook ik, ik ben een mens. Ik woon in België. Maar ook België ligt op de aarde, waar wij overal vrede wensen...

We kunnen met onze vrede beginnen in eigen huis. Door ons als mens van goede wil, d.w.z. als mens tegenover de mensen, te gedragen. Dat is één. We kunnen ook inzicht verwerven - en doen verwerven - in de oorzaken van de oorlog en wat daar tegen gedaan kan worden. Dat is twee. Eén en twee betekenen een denktrant en een manier van handelen, die positief zijn ingesteld op het bevorderen van de vrede. Maar om dat te bereiken is er vaak een proces van sensibilisering nodig, van opvoeding dus.

Er wordt wel eens gezegd, dat vrede begint bij het kind, waarmee bedoeld wordt, dat vredesopvoeding maximaal resultaat heeft, wanneer ze zich richt tot het kind. Doodeenvoudig, omdat opvoeding tout court bij het kind dient te beginnen.

Nu lopen de opvattingen over dat vredesonderwijs wel sterk uit elkaar. Sommigen zien het als onderwijs over problemen van

oorlog en vrede in engere zin : oorlog, geweld, bopapening. Het is echter duidelijk, dat er enkel in een rechtvaardige wereld, d.w.z. in een wereld zonder armoede en

IK HEB ...

*Verdriet gekend
om de bittere kalk
waaruit je mij liet drinken.
Je zei me : Ken jij het verschil tus-
sen verdriet en pijn ?
Toen schonk je voor mij die zure
wijn.*

*Ik heb
geluk gekend, bij het stralen van
een kinderhand
Het leven scheen weer echt plezant.
Ach waarom, voel ik niet bij iedere
menshand
de zachtheid van een kinderhand.*

*Ik heb
vreugde gekend...
in woorden die genezen,
ook al lijkt de wereld onvolprezen.
Daarom heb ik naast
verdriet en pijn
ook stil geluk gehad...*

Jozef Vandromme.

verdrinking, over een werkelijke vrede kan gesproken worden.

Oorlog en vrede komen voor in alle verbanden, waarin mensen samenleven zowel in het groot als in het klein. Als men

traditie, een formule zonder veel inhoud. Er wordt „Vrede op aarde“ gezegd, zoals anders „goedendag“ of „wel te rusten“. De feiten zijn er om te bewijzen, dat er, ondanks dat internationaal vredesgeroep, -gewens en -gezang er, helaas, niets aan de toestand verandert...

uitgaat van het verschijnsel konflikt ziet men zekere overeenkomsten tussen de wijze waarop individuen, groepen en landen met elkaar omgaan. Uiteraard zijn er ook belangrijke verschillen : een konflikt tussen twee mensen is in veel opzichten heel anders dan een konflikt tussen twee groepen, laat staan landen. Er wordt dan ook gesproken over kleine en grote vrede. De kleine vrede heeft betrekking op de verhoudingen tussen personen en kleine groepen ; de grote vrede heeft betrekking op de verhoudingen tussen grote groepen of landen. In het vredesonderwijs wordt op verschillende manieren met dit onderscheid gewerkt. Met jonge kinderen wordt meestal alleen de klein vrede behandeld. De konflikten op kleine schaal - de klas, de school, de vereniging, de buurt... - worden ook vaak als voorbeeld genomen om grote en ingewikkelde konflikten uit te leggen en te begrijpen.

Opvattingen over vredesonderwijs verschillen ook op het punt van de verklaring van oorlog en geweld, d.w.z. : is oorlog (en vrede) het gevolg van maatschappelijke verhoudingen, of zijn de oorzaken te zoeken in de mens ? Bij konflikten in het klein zijn het veeleer persoonlijke eigenschappen, die een rol spelen, terwijl internationale konflikten door maatschappelijke factoren worden bepaald.

In de literatuur over vredesopvoeding worden twee menselijke eigenschappen het meest genoemd als oorzaak van oorlog : agressiviteit en vooroordeel. Als deze eigenschappen samengaan ontstaat vijan-

digheid. Agressief gedrag zou een uiting zijn van de agressieve neiging van de mens. Volgens deze opvatting heeft elke mens een bepaalde mate van agressiviteit, wat ook de oorsprong van die agressiviteit moge zijn : aangeboren, aangeleerd, of beide.

Als geweld een gevolg is van de menselijke neiging daartoe, dan houdt vredesopvoeding in, dat kinderen moeten leren met hun agressie om te gaan. Mensen moeten leren hun agressieve neigingen te besturen, zodat ze op een niet-gewelddadige

wijze tot uiting komen en er een andere uitlaat voor gevonden wordt. Sommigen zien in internationale sportwedstrijden een goede uitlaat voor agressie en vijandigheid : laten de volkeren hun krachten meten op het sportveld in plaats van op het slagveld.

Als negatieve houdingen ten opzichte van andere groepen en volken de oorzaken van oorlog en geweld zijn, dan houdt vredesopvoeding in, dat men vooroordeel bestrijdt en vriendschap bevordert. Opvoeding tot meer internationaal begrip is

hiervan een duidelijk voorbeeld. Onder deze noemer heeft met name de Unesco een programma voor vredesonderwijs ontwikkeld. Waarschijnlijk is dit de oudste opvatting van vredesonderwijs : voedt kinderen op tot mensen zonder vooroordelen, met begrip een sympathie voor anderen, dan zullen ze later, als volwassenen, niet met elkaar vechten. „Make love, not war!“.

Jan Van Calsteren.

LEUKE KINDERSPELLETJES...

„Het leven is geen kinderspel“, - zegt men wel eens. En dat is juist. Het tegenovergestelde is eerder waar : het kinderspel is het leven in miniatuur. Zoals alle spelen. Ook die van de dieren. Als het jonge dier leert sluipen, springen en zich in hinderlaag leggen, dan is dit, omdat het later zal moeten jagen en zich verdedigen. De psychologen zijn het erover eens : spelen is niet

alleen het oefenen van spieren, het aanleren van bewegingen, reacties en reflexen, het is ook een inleiden en voorbereiden tot het leven zelf. Met zijn struggle for life. Maar ook met zijn sociale relaties. Want tenslotte is de mens geen dier ; hij is een sociaal wezen.

Er zijn een hoop kinderspelen. Spelen, die te maken hebben met geluk, toeval. Spelen, die de geest scherpen, die handigheid en snelheid ontwikkelen... En dat is goed. Ook dat moet gebeuren. Maar spelen, die erop gericht zijn het kind op te voeden tot mens, die helpen de band tot de evenmens en de gemeenschap sterker te maken zijn er, helaas, maar weinig.

We zouden mogen verwachten, dat Sinterklaas, als - bijna - heilige man zich bij het kiezen van zijn speelgoed door die mooie menselijke - of christelijke, maar in elk geval sociale - principes zou laten leiden. En dat dit zeker zou gelden voor de geschenken onder de kerstboom. Helaas, nogmaals helaas, een kijkje in de etalages, de speelgoedafdelingen van de grootwarenhuizen en de reclamefolders, leert ons wel beter. Agressie, geweld, oorlogsspeelgoed en spelletjes maken weer opgang. De mens schijnt van geen tel meer. Oh ja, toch wel, maar dan als object, als „mispunt“. Zoals in dat spelletje, waarin het er op aan komt : zoveel mogelijk voetgangers omver te rijden. Wie de meeste verkeersdoden op zijn geweten heeft is winnaar. Leuk nietwaar ? Tekens des tijds ? Voor een deel wel, ja. Want ook in onze overtechnische maatschappij, met haar supranationale economische en politieke organisaties, is de mens nog maar van weinig tel, gedevalueerd als hij is tot een object, een gegeven in de planning, een

nummer in de computer...

Is het verwonderlijk, dat in zulk een maatschappij sport en spel niet langer in dienst staan van de mens, van het „mens sana in corpore sano“ maar van prestatie

en winst ? Ook sport en spel zijn overtechnisch, boven- en onmenselijk geworden, met al wat er bijhoort van spektakel,

sensatie, doping, corruptie, show en showbusiness... Dat er slachtoffers vallen, doden... Wat wil je ? Dat is het risico van het spel...

Ook in de kinderspelen vallen er doden. Op de speelkastjes kan je jacht maken. Op dieren : vogels, vossen, beren... En op mensen : je kan de „vijand“ torpederen ; met het „Bomber“-kastje kan je hem een bom op zijn kop smijten... Een amusant klank- en lichtspel : Bang ! Dzjoem ! Een voltreffer ! Uitgeschakeld ! Aan- en uitflitsen van lichtjes, al of niet met het passende geluid erbij...

Dan is er het oorlogsspeelgoed : het „gewone“ oorlogsspeelgoed - revolvers, geweren, soldaatjes, sabels... - maar ook kanonnen, tanks, stalinorgels, gevechtsvliegtuigen, oorlogsschepen..., authentiek, met alles erop en eraan... En er zijn de dozen met „war games“ - zo staat het in de reclamefolder -, strategische spelen. Een bloemlezing : duikbootjacht, een driedimensionaal strategie-spel ; zeeslag, eveneens driedimensionaal ; „Wie brengt de vijandelijke vloot tot zinken ?“ ; tankslag : „strategie en geluk op een realistisch strijdtoneel. De strijdende legers ontmoeten elkaar aan weerszijden van de rivier. De spanning stijgt als de tanks zich gereed maken voor de slag. Afweerschuut staat in stelling ; landmijnen worden gelegd. Het anti-tankgeschut opent het vuur. Welk leger is het andere te slim af en schakel de tegenstander uit ?“

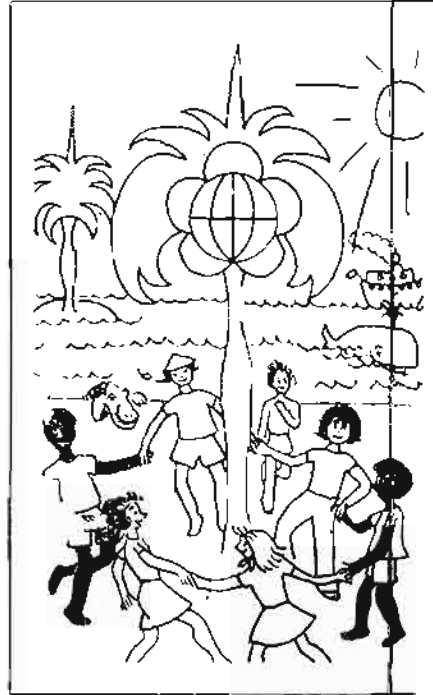
„Guderian“ : „de tanks van deze vermaarde Duitse generaal deden Europa beven. Durf en nieuwe technieken zijn het geheim van hun succes. Kunt u het even goed?“

Dat is inderdaad de vraag : kunt u het even goed, het vermorzelen van de vijand in zijn stellingen ; het in puin schieten en platwalsen van woonhuizen ; het u troeien van vijandelijke concentraties... ? Wie daar niet zo zeker van is en er meer over leren wil, kan lid worden van een „Club War Game“. Hij heeft maar te schrijven. „Wij geven u alle nodige informatie en samen met ons zult u de boeiende wereld van de strategische spelen beter leren kennen“.

Naast dit „aardse“ oorlogsspeelgoed - maar verwant ermee - zijn er de „onoverwinnelijke ruimtekrijgers, met gadgetswapens, die verrassend uit de hoek komen“, de vreselijke ruimtemonsters, de Frankensteins en Dracula's... Waarmee we belanden op een terrein, dat al even onsmakelijk is nl. dat van de gruwel en griezel. Je dacht misschien, dat speelgoed, zo tussendoor ook smaak en schoonheidsgevoel tot ontwikkeling moet brengen. Mis ! Wees modern ! Laat je kinderen smaak krijgen in het lelijke, het afstotende, het weerzinwekkende. Laat ze spelen met „slike met wormen“ : „het kwabbert en kruipt, is afschuwelijk lelijk, maar belooft heel wat plezier“.

Met de spelen en het speelgoed krijgt het kind al een bepaalde rol en functie in de maatschappij toebedeeld : het meisje

wordt huismoedertje, de man kostwinnaar en „hoofd“ van het gezin, voor allebei met de daarbij horande positie, be-roepen, bezigheden, enz. Naast deze discriminatie wordt, al spelende, ook het

individualisme, egocentrisme en egoïsme bijgebracht. Van kleinsaf wordt het kind immers in een geest van concurrentie opgevoed. Het moet alles beter kennen en kunnen dan de anderen. Kinderen worden

opgevoed om tegen elkaar te vechten, want... „later zul je er ook alleen voorstaan“.

Zoals in het „Levensspel“ : „een gezellig familiespel, waar geluk en verstand voor nodig zijn. Je begint met een auto en wat geld. Dan draai je aan het Rad van Avontuur. Kopen, verkopen, winnen of verliezen, verzekeringen afsluiten en speculeren met aandelen. Geluk of pech hebben, net zoals in het leven zelf. De winnaar wordt miljonair, de andere filosoof“.

Kinderen wordt nooit geleerd samen te werken of te spelen en het eigen aandeel in werk of spel niet naar hogere waarde te schatten dan het aandeel van anderen. Het ekskuus „je komt er later toch alleen voor te staan“, dat de maatschappij gebruikt om haar tekortkomingen en fouten te verbergen, is volledig vals. En gevaarlijk. Want op die manier wordt de ene fout door de andere verdoezeld. En worden de kinderen langzaam door het kwaad van die prestatie- en concurrentie-maatschappij vergiftigd.

Dit kwaad kan enkel aan de wortel uitgerooid worden, d.w.z. door de kinderen werkelijk te leren samenspelen. Geen vechtspeleer „tegen elkaar“. Geen knutselwerkjes „om ter best“. Elk kind is iets enigs ; het moet zich kunnen ontplooiën tussen en met de andere kinderen, om zo een volwassen mens met persoonlijkheid te worden, iemand die het niet nodig vindt een ander op de kop te zitten om zelf iets te bereiken.

Jan Van Calsteren.

VREDESCAHIERS

Vrede vzw is een nieuwe uitgave rijker. Met als thema „kennen om te begrijpen“ komt een eerste „Vredescasier“ te verschijnen (formaat 20,5 x 14,50) met als onderwerp „Het charter van de vrijheid van Zuid-Afrika“, ingeleid door Leslie Harriman, ambassadeur van Nigeria. Het is de bedoeling van de vzw Vrede met deze kleine brochures in bijzonder de jongeren te laten kennis maken met de actuele wereldproblematiek.

Kostprijs 20 fr. plus 6 fr. port.

RUSSISCHE JODEN

Het aantal Joden dat uit de Sovjet emigreerde is tijdens het eerste semester van 1978 aanzienlijk toegenomen en bereikte eind juni 12.845 personen.

Volgens het Intergouvernementeel Comité voor Europese emigratie betekent dit een verhoging van 60 % h. ten overstaan van dezelfde periode in 1977.

Dit jaar begaven zich de meerderheid van de Joodse immigranten naar de Verenigde Staten (6.505), Israël (5.142), Canada (477), Australië (388) en Nieuw Zeeland (25). De overschot naar enkele landen in Europa.

HONDERD NIEUWE WERKAANVRAGEN PER MINUUT

Volgens het Internationaal Arbeidsbureau zijn er en dit minstens tot het jaar 2000, honderd nieuwe werkaanvragen per minuut. Volgens deze studie zal de actieve bevolking in de wereld tot het einde van deze eeuw aangroeien met 50 miljoen personen per jaar tegenover een gemiddelde van 22 miljoen tussen 1950 en 1975. Volgens het IAB zal de actieve bevolking 2,5 miljard bereiken tegen het jaar 2000. Het zal dus nodig zijn 1.250 miljoen nieuwe werkplaatsen te voorzien voor 900 miljoen nieuw gekomen op de arbeidsmarkt ; de 50 miljoen werkloten en de 300 miljoen personen die slechts gedeeltelijk zijn tewerkgesteld.

Om dit doel te bereiken zal het er zeker anders moeten aan toegaan dan vandaag.

VREDE - IN - AKTIE

NATIONALE AKTIVITEITEN

60 jaar later Aalst.

Vandaag staat er een jeugd klaar, die oorlog of fascisme nooit „aan de lijve“ ondervonden hebben, maar aanvoelen dat het 60 jaar na het einde van de eerste wereldoorlog tijd wordt de massa wakker te schudden en de vinger te wijzen naar zij die „doden herdenken“ maar mede de schuld dragen van het bloeiend maar economisch bloedend establishment : het militarisme.

Meer dan 300 personen, vooral jongeren, hebben in Aalst op 10 november 1978 een andere 11-novemberherdenking gehouden. Een alternatieve, met fakkeltocht door de stad.

10 miljoen doden na 1914-1918, 40 miljoen na 1940-1945, die het gevolg waren van nationaal chauvinisme, imperialisme en fascisme.

Tweemaal ! IS DIT NIET GENOEG ? Terwijl miljoenen mensen honger lijden wordt er *per dag* nagenoeg 40 miljard frank verslonden door de bewapening. Het atoomarsenaal groeit en de neutronenbom „die enkel mensen doodt“ zal eerlang door de V.S. gebouwd worden. Ieder Jaar wordt in Aalst „de eeuwige vlam“ aangewakkerd tijdens de „officiële plechtigheid“.

Dan worden alleen de slachtoffers herdacht zonder dat de oorzaak van de oorlog aangeklaagd wordt.

Dat beroert de huidige jonge generatie niet langer !

Daarom werd er „alternatief betoogd“ tegen militarisme en fascisme : **DAT WILLEN WE NOOIT MEER.**

Het manifest omvatte :

— Tegen de bewapeningswedloop die

niet de vrede dient maar naar oorlog leidt ;

- Voor ontwapening om te overleven ;
- Tegen het neo-kolonialisme en de honger in de derde wereld die naar een nieuwe wereldramp voeren ;
- Voor solidariteit tussen alle mensen, over de grenzen heen, zonder onderscheid van ras of nationaliteit ;
- Tegen de nieuwe fascistische en racistische demagogen, die een voedingsbodem in de huidige crisis vinden ;
- Tegen de neutronenbom ;
- Voor veiligheid door vrede en voor een rechtvaardige wereld.

MONOGRAFIE OVER NICARAGUA

... is de titel van een gloednieuwe brochure in de reeks „Dossiers en Documenten“. Nicaragua is de laatste tijd dikwijls vermeld in het nieuws. Wat gebeurt er daar ? Wat zijn de historische en economische achtergronden ? Welk verband bestaat er tussen de Somozadynastie en de V.S.A. ? Dit alles vindt U in deze nieuwe brochure die U kunt bestellen door storting van 40 fr. + 10 fr. port kosten op onze PRK 000-956015-80 van vzw. VREDE, Onderbergen 51, 9000 Gent.

Na de optocht werd er een toespraak gehouden door Maurice Van de Steen (Humanistisch Verbond) die in naam van meer dan 25 verenigingen, de christelijke uitgesloten, de toestand als volgt schetste : „Dit samentreffen onthult precies de bodem van onze gemoedsgesteldheid naar wat ons bijzonder dierbaar is. Twee

moorddadige oorlogen tengevolge van nationaal chauvinisme, fascisme en imperialisme hebben blijkbaar voor sommigen nog niet genoeg bewezen. Nationalisme en sterke leidersfiguren boden in de voorbije decennia een schijnbaar houvast in de chaos. Zij wierpen zich op om jong en oud te integreren in een „nieuwe orde“. Maar in de plaats van vrede en andere idealen te realiseren leidde zij mensen regelrecht naar rampen, massamoorden, wreedheden en onnoemlijk, zinloos lijden. Gustaaf de Meersman (infasereelfonds) beklemtoonde, als inleider van de filmen „Nacht und Nebel“ en „Der Führer schenkt die Juden eine Stadt“ dat het neofascisme een nieuwe voedingsbodem gevonden heeft in de crisis. Hij verwees daarbij naar Chili, Libanon en Iran.

Het wordt tijd dat de politieke mandatarissen er aan denken, dat ze met de verzuchtingen van deze jongeren moeten rekening houden.

William de Bruyn.

In het kader van de door de O.V.N. uitgeroepen dag van „Solidariteit met het Palestijnse Volk“ op 29 november ging te Brussel een perskonferentie door. Vertegenwoordigers van de O.V.N., van de PLO en van de Belgische Palestijnse Vereniging voerden hierop het woord. In het Cultureel Centrum van Oudergem ging eveneens een goede geslaagde Solidariteitsavond door waarop een nieuwe film werd vertoond en afgevaardigden van verschillende organisaties het woord voerden. Vrede vzw verleende aan dit initiatief zijn medewerking. Zoals men weet heeft België zich in de O.V.N., samen met de andere EEG-landen, zich verzet tegen het uitroepen van deze dag van solidariteit met het Palestijnse Volk.

Vrede vzw nam deel met een informatie-stand aan de tentoonstellingen van het Platform voor Volontariaat o.m. te Brussel en Brugge.

Standen met informatiemateriaal van Vrede vzw waren eveneens ter beschikking van het publiek te Leuven, de Boekenbeurs te Soest (Duitsland), Mechelen (vrouwendag), Gent, Tielt, enz., enz.

Te Oostende ging een goed bijgewoont voordracht door van W. Zinzen en F. Van Poucke over Zaïre, gevolgd door een uitgebreide discussie met de aanwezigen. Onze vriend J. Verhelst nam te Tielt deel aan een debat over de vredesbeweging na Wereldoorlog I.

INTERNATIONALE AKTIVITEITEN

Te Gent had een ontmoeting plaats tussen

afgevaardigden van Vrede vzw, „Mouvement de la Paix Français“, het Nederlands Komitee „Stop de Neutronenbom“ en de

TOT UW DIENST

VREDE vzw kan aan zijn lezers een interessante brochure overmaken. Het gaat om een studie van Dr. J. Friedman - Hoogleraar aan Syracuse Universiteit te New York over BASISGEGEVENS OVER DE REPUBLIEK ZUID-AFRIKA EN DE APARTHEIDSPOLITIEK.

Na ontvangst van een bankbriefje van 20 fr. voor de portkosten sturen we u per kerende twee exemplaren.

„Union Belge pour la Défense de la Paix“. De vertegenwoordigers van genoemde organisaties stelden hun specifieke werking

voor, maakten hun werkprogramma aan elkaar bekend en wisselden van gedachten over de huidige internationale problemen.

Aan een Internationaal Seminarie over de reconversie van de wapenindustrie dat doorging te Londen namen onze medewerkers, U. Camerlynck en E. De Bleekere, syndikale militanten, deel namens de vzw Vrede.

Te Brussel had een eerste vergadering plaats van de werkgroep die instaat voor de organisatie van het Internationaal Seminarie over Zaïre dat door talrijke Belgische en Franse organisaties wordt ingericht. Dit seminarie wordt voorzien voor 3 en 4 maart 1979 te Brussel. In dezelfde stad zal eveneens op 10 en 11 februari 1979 een internationaal colloquium plaats hebben over de mensenrechten in Zuidelijk Afrika op initiatief van het Belgisch Komitee tegen Apartheid en Kolonialisme.

DELEGATIE VAN HET O.C.V. OVERHANDIGDE PETITIELIJSTEN TEGEN NEUTRONENBOM

50.000 x neen aan de N-Bom.

Aan de vooravond van de NAVO-Top van 7/8 december j.l. had het Overlegcentrum voor de Vrede het wenselijk geoordeeld contact op te nemen met dhr. Van den Boeynants, Eerste Minister en Minister van Landsverdediging, om deze haar ongerustheid uit te drukken in betrekking tot de aanmaak van de neutronenbom. De delegatie, bestaande uit de heren R. De Gendt, M. De Necker en A. De Smet, maakte van de gelegenheid gebruik om aan de regering een eerste reeks van 50.000 handtekeningen te overhandigen die o.m. door Vrede vzw, Pax Christi en Links in Vlaanderen werden opgehaald. In een persmededeling, en aan dhr. Alvoet, Kabinetschef van dhr. V.D.B. werd tevens bekend gemaakt dat over het ganse land ruim 150 parlementsleden een petitie tegen de neutronenbom ondertekenen. Het O.C.V. drukte haar ongerustheid uit over het feit dat na de verklaring van President Carter op 7 april j.l. met dewelke de vervaardiging van de neutronenbom werd opgeschort deze niettemin op 18 oktober komt te beslissen toch de vervaardiging van de basiselementen van de bom te laten fabriceren. De recente vergadering van de NAVO nucleaire planning van 19 oktober, waar plannen wer-

den uitgewerkt voor wat betreft de modernisering van het arsenaal van tactische kernwapens met beperkte draagkracht

voor het operatieterrein in Europa, is eveneens een element dat er op wijst welke inzichten de NAVO koestert.

Foto: „De Standaard“.

Verantwoordelijken van het O.C.V. met de door 50.000 personen ondertekende petitielijsten tegen de neutronenbom, voor de poort van de Wetstraat 16, het Kabinet van de Eerste Minister.

De delegatie herinnerde hierbij aan de dhr. Alvoet het standpunt en voorstellen van het O.C.V. inzake de neutronenbom.

- dat er opnieuw aan begin wordt gemaakt met een nieuw soort kernwapen, naderhand verder te vervolmaken, waardoor er diepe wijzigingen gaan komen in de doktrine over taktische en strategische kernwapens met eveneens nadellige invloeden op het non-proliferatie-verdrag ;
- dat de verklaringen over doelmatigheid, binnen de afschrikkings-theorie van dit nieuwe wapen niet geruststellend zijn omdat het verleden steeds heeft aangetoond dat de inbreng van elk nieuw wapen tot verdere escalatie van de wapenwedloop heeft geleid ;
- dat de bewering alsof het over een „schoon“ wapen gaat onjuist is ; elk kernwapen dat mensenlevens op grote schaal vernietigt is moreel even onaanvaardbaar als elk kernwapen dat eveneens grote materiële schade toebrengt ;
- dat de aan gaan zijnde besprekingen over bewapeningsverminderingen, SALT, troepen- en wapenvermindering in Centraal Europa (Wenen), de Ontwapeningskonferentie van de O.V.N. (waar België lid van is) in gevaar worden gebracht ;
- dat het moeizaam opgebouwd klimaat van politieke ontspanning, zoals dit o.m. uit de Konferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa (Helsinki) aan het groeien is, ongunstig kan beïnvloed worden.
- Het OVERLEGCENTRUM VOOR DE VREDE doet beroep op de Eerste Minister en de Regering, binnen de raadplegingen van de NAVO een duidelijk standpunt tegen de neutronenbom in te nemen.
- Het O.C.V. vraagt de regering, zoals dit door Minister Simonet in de Kamer plechtig werd verklaard, geen enkele verplichting aan te gaan zonder vooraf het Parlement te raadplegen.
- Om het even welke beslissing de andere NAVO partners ooit nemen, het opslaan van de neutronenbom e.a. kernwapens in ons land te weigeren.
- Zich aan te sluiten bij de O.V.N. gedane voorstellen om de neutronenbom buiten de wet te stellen en hiervoor desgevallend zelf het initiatief te nemen.
- Beroep te doen op President Carter

en alle regeringsleiders om definitief af te zien van de aanmaak van de neutronenbom.

Zienswijze van de regering.

Uit het onderhoud met dhr. Alvoet blijkt wel dat men in het Kabinet van de Eerste Minister op een ander golfengete zit. Positief was wel de verklaring dat de regering beslist had voor twee jaar geen verbintenis aan te gaan inzake het opslaan in ons land of de uitrusting van onze troepen met de neutronenbom. Dit houdt echter ook geen enkele garantie in dat dit niet zal gedaan worden. Op de vraag waarom België niet het standpunt van het Nederlandse Parlement en Regering vervoegt die zich duidelijk uitspraken tegen de vervaardiging door de Verenigde Staten en het gebruik in NAVO verband bleef de Kabinetchef het antwoord schuldig. Uiteindelijk sloot hij de mogelijkheid niet uit dat in het NAVO arsenaal geleidelijk de zware kernwapens zouden vervangen worden door de neutronenbom. Uit de discussie rond de onzinnige bewapeningswedloop, meer recent de aankoop van tanks, raketten en de AWACS, was dhr. Alvoet wel van mening dat dit voor de regeringen en de bevolking een ondraaglijke last wordt. We trappen op ons tong zegde hij letterlijk. Voor hem was het natuurlijk alleen de fout van de anderen, de „dictaturen“

die geen moeite hebben om deze last op de rug van hun bevolking te schuiven. Wanneer er hem op gewezen werd dat ieder land, ieder volk, zonder onderscheid even zwaar belast is door de militaire uitgaven wat hun bovendien niet toelaat hun plannen en programma's te verwezenlijken, bleek hij duidelijk op een ander golfengete te zitten. Dit verwekte wel de indruk dat in het Kabinet de geest van Helsinki nog niet doorgedrongen is.

Het O.C.V. initiatief mag in alle opzichten wel een succes genoemd worden. Een dertigtal militanten uit verschillende organisaties waren hiervoor in de Wetstraat samen gekomen. De T.V. zorgde voor een originele opname voor de Nieuwdienst waarbij o.m. twee banden van meer dan 20.000 handtekeningen, beiden honderdvijftig meter lang, aan de kijkers werden voorgesteld.

Verschillende kranten : De Standaard, Het Nieuwsblad, De Morgen, Het Volk, De Gazet van Antwerpen, De Rode Vaan en Links publiceerden artikels en foto's. Uit de reactie die we op deze informatie ontvingen blijkt wel duidelijk dat het verzet tegen de neutronenbom diep ingeworteld is in alle lagen van de bevolking.

De actie moet verder gaan.

Het zou een vergissing zijn na deze eerste actie tegen de neutronenbom op onze lauweren te gaan rusten. Het bewijs is wel geleverd dat de inzet van de openbare opinie voor gevolg heeft gehad dat een beslissing uitgesteld werd. Uitstel is zeker geen afstel. De belofte werd tevens wel afgedwongen dat het parlement in ieder geval zal geraadpleegd worden. De ervaring leert ons echter dat deze in dit geval voldoende steun zullen moeten aanvoelen van de openbare opinie. Bovendien, wanneer we oud-Minister Tindemans tijdens een T.V.-uitzending goed verstaan hebben, hoorden we hem zeggen dat slechts na bespreking in de schoot van de NAVO, het parlement kan geraadpleegd worden. Dus wanneer deze voor praktisch een voldongen feit staat !

We moeten zekerheid hebben. Er is geen reden waarom ons land dezelfde stelling niet zou kunnen innemen dan Nederland. Dit is des te belangrijker gezien wij weten dat de Duitse regering verklaarde alleen neutronenbommen te zullen opslaan wanneer ook een ander NAVO lidstaat dit doet. Gezien we weten dat Denemarken, Groot-Brittannië en Nederland dit niet

willen doen dan blijft er alleen ons land over.

De Belgische regering en het parlement moeten dus niet morgen maar vandaag een duidelijk standpunt innemen.

Ook jij kunt er iets aandoen.

In de voorbije dagen ontvingen we bij „VREDE“ nog een duizendtal handtekeningen. Belangrijk hierbij zijn zeker de meer dan vijftig handtekeningen van Professoren van de Katholieke Universiteit Leuven.

Het ware vandaag interessant zeer concreet omschreven akties te voeren. Voorbeeld de arbeiders en bedienden van een bedrijf. De inwoners van één bepaalde wijk. De leraars en leerlingen van één bepaalde school, enz. Dergelijke initiatieven zijn zeker haalbaar wanneer, naargelang

de noodzaak en mogelijkheden, enkele vrienden of enkele organisaties de handen in elkaar slaan.

Om aan dergelijke initiatieven de nodige steun te geven komt VREDE vzw, een nieuwe affiche (in drie kleuren) uit te

geven.

Deze affiche kan verkregen worden bij Vrede vzw of door overschrijving op de Prk. 000-0956015-80 van Vrede vzw, 9000 Gent.

Onder volgende voorwaarden :

Aantal	Bedrag	Port (eventueel)	Totaal
10	25	10	35
25	60	20	80
50	110	35	145
75	150	55	205
100	190	70	260
150	290	100	390
200	360	100	460

We verwachten uw bestelling.

BOEKBESPREKING

WEGEN NAAR ZELFBEHEER

Zoals de auteur in zijn inleiding zelf vermeldt, is zijn boek *Wegen naar zelfbeheer* geen „wetenschappelijk“ werk. Het is veeleer de neerslag van een jarenlange ervaring in het „basiswerk“. Hieruit groeiden een aantal inzichten, methodieken en strategieën voor maatschappelijke veranderingen. De auteur is van mening dat niet het kapitalisme, of het bestaande socialisme, maar wel het „basissocialisme“ de enige weg is naar een menswaardige samenleving. De oorspronkelijkheid van dit „basissocialisme in zelfbeheer“ ligt in zijn diepe overtuiging dat het volk - en niet een of andere elite of voorhoede - bij machte is zijn eigen toekomst uit te bouwen. Hieraan is een wezenlijke voorwaarde verbonden, die de auteur uitvoerig behandelt en die als een rode draad doorheen het hele boek loopt : *de bewustmakende rol van de basisanimator*. Een basisdemocratie is niet mogelijk indien ze niet door en voor het volk wordt uitgebouwd.

In de visie van Ulburghs wordt geen „juiste lijn“ van bovenuit opgedrongen, maar staat de dagelijkse strijdervaring centraal, waardoor het volk zelf zijn eigen toekomst uitbouwt, vooreerst met zijn handen, en dan door zijn geest. Vandaar dat de schrijver zeer sterk de nadruk legt op de „inductieve of ervaringsmethode“. Deze methode van analyse, actie en strategie is geen pedagogisch trucje om de basis tot uitvoerder te maken van ideeën die anderen voor haar uitdachten. Integendeel, de *methode* van opbouw van het „socialisme met het menselijke gelaat“ is bepalend voor zijn *inhoud*. Pas wanneer het volk zelf betrokken is bij de opbouw van de democratie is deze mogelijk. Verrassend is de structuur van het boek dat, consequent met zijn doel, zich inductief opbouwt vanuit de ervaring. In een boeiende verhaaltijl worden methodieken en theorieën ontwikkeld die onmiddellijk bruikbaar zijn voor de „animator,

die de definitieve keuze gemaakt heeft voor het volk“, en die zich inschakelt in de nieuwe sociale beweging die, ontstaan in de droom van '68, moeizaam maar zeker haar weg baant doorheen de geschiedenis. (216 blz., 275 fr.)

De auteur :

Jef Ulburghs werkte 15 jaar in een Luikse arbeidersbuurt, en daarna 8 jaar in de Christelijke Arbeidersbeweging (C.A.O.C.) in Serpang. Sinds 1968 werkt hij mee aan de uitbouw en begeleiding van allerlei initiatieven zoals Wereldscholen, de Arbeidsuniversiteit en het Internationaal Ontmoetingscentrum van Basisgroepen. Sinds 1976 is hij actief in het buurt en opbouwwerk van de mijnicité in Zwartberg-Genk. Reeds eerder schreef hij, in samenwerking met F. Swartelé, *Wegen naar bevrijding*.

Jef Ulburghs

TE ZOT...

• De New York Times maakt zich zorgen over de verklaringen van het Witte Huis. De administratie heeft namelijk haar inzichten bekend gemaakt de militaire uitgaven met drie procent op te drijven, terwijl ze tevens mededeelde het deficit van het Federaal Budget op 30 miljard dollar terug te brengen.

De administratie wil nu het rakmes zetten in zijn „brood en boterprogramma“, d.w.z. haar sociaal hulpprogramma aanzienlijk te verminderen.

• Wat is de waarde van een mens? Professor Rainer Willeke van Keulen veelt hierover een oordeel naargelang het om een gediplomeerde of een arbeider gaat, een oudere of een jonge mens. Bijvoorbeeld: wie universitaire studies gedaan heeft is goed voor 273.000 D.M., een huisvrouw voor 216.000 D.M. terwijl een kind van drie jaar gekwoteerd wordt aan 28.548 D.M. Deze berekeningen zijn niet de vrucht van een ziek brein maar de estimaties die door een geacht professor werden gemaakt voor het tijdschrift Motorwelt teneinde de schade te evalueren van de ongelukken in de D.B.R. In dezelfde studie wordt de jaarlijkse kostprijs van een helikopter voor de spoeddienst op 636.000 D.M. geraamd, zodat men zich de vraag kan stellen of de piloot geen oogopslag op het „barema“ werpt vooraleer hij het nodig acht ergens ter hulp te snellen.

• Enkele lezers vroegen ons waarom VREDE vzw en/of het Overlegcentrum voor de Vrede niet deelnamen aan de „Dag van mensenrechten“ die op 10 december te Antwerpen door Amnesty International, de Liga voor de verdediging van de rechten van de mens, de Vereniging voor de Verenigde Naties en Pax Christi, werd ingericht. Het antwoord is eenvoudig. Deze organisaties werden gewoon hiervoor niet uitgenodigd...

• „Témoignages vécus“ is een nieuwe sensatie uitgave van de Editions du Lombard uit Brussel. Een van de aangekondigde verhalen is dit van Rolf Steiner, de Duitse huurling die, na zijn heldendaden in de SS, ook de Westerse Kristene beschaving ging verdedigen in Indo China, Algerië, Biafra, en Zuid Soedan. Na in dit land te zijn aangehouden werd hij, na vier jaar opsluiting, door de tussenkomst van

Bonn, vrijgelaten. Laat niet na met de avonturen van deze uitzonderlijke man kennis te maken schrijft „Témoignages vécus“...

• Andere opvallende informatie in onze pers is wel de welwillende beoordeling van de heldendaden van de VMO militanten Willems en Van Steen, veroordeeld voor mensensmokkel in Polen. Heeft het u niet getroffen dat de daden van deze avonturiers weinig of niet afgekeurd werden? Zelfs de gewapende raid te Lokeren werd meestal als een soort fait-divers afgehandeld...

• Tijdens het seizoen 1977-78 werden in de negen landen van de EEG volgende produkten vernietigd: 30.000 ton bloemkolen, 23.000 ton tomaten, 60.000 ton perziken, 41.000 ton peren, 2.600 ton appels, 16.000 ton appelsienen en 26.000 ton mandarinen... De EEG commissie heeft dit uit de markt getrokken om te verhinderen dat de prijzen zouden ineenstorten. Alles bij mekaar een zonderlinge en barbaarse methode wanneer men weet dat in dit zelfde Europa van de negen er wel enkele miljoenen mensen wonen die over het geld niet beschikken om deze waren aan te kopen.

• De Italiaanse Bisschoppen hebben op 8 december een tekst gepubliceerd waarin ze hun intenties bekend maken de strijd verder te zetten tegen de door het Parlement aanvaarde wet voor zwangerschaps-onderbreking. Twee indicaties beheersen deze tekst:

1) de katholieken die overgaan tot zwangerschaps-onderbreking worden bedreigd met excommunicatie

2) de gelovigen moeten strijden om genoemde wet te doen wijzigen.

Genoemde tekst die, volgens Le Monde, de goedkeuring wegdraagt van Jan Paul II, doet hierbij beroep op de Kristene parlementsleden, terwijl, voor wat betreft de excommunicatie, het artikel 2350 van de code van het canoniek recht wordt aangehaald dat allen die betrokken zijn bij een zwangerschaps-onderbreking automatisch excommuniceert. Het standpunt van de Kerk wordt bijgetreden door talrijke dokters die weigeren de wet toe te passen.

• Japan wordt geteisterd door een aanzienlijk aantal zelfmoorden. Van januari tot augustus waren er dit meer dan twee per dag. Tussen juni en oktober waren er dit vierentachtig. Soms gaat het om collectieve zelfmoorden die voorafgegaan worden door het doden van de familieleden. In deze periode werden nog vijftien-

honderd verdwijningen genoteerd. De oorzaak van dit alles blijkt te zoeken te zijn bij een soort leningsstelsel, „sarakin“ genoemd waarbij de jaarlijkse intrest tot 109,5 procent oploopt. Het zakencijfer van het soort maffia dat zich met dit soort leningen bezighoudt zou 4.200 miljard B.Fr. bedragen. Personen die een lening aangaan worden op een zulkdanige wijze onder druk gezet dat velen tot wanhoopsdaden overgaan.

• Paus Jan Paulus II ontving op 13 december in het Vaticaan Blas Pinar de leader van de uiterst rechtse Spaanse beweging „Furza Nueva“. De Paus zou Pinar aangemoedigd hebben zijn strijd tegen echtscheiding en zwangerschaps-onderbreking verder te zetten, maar zou geweigerd hebben diens kritiek op de nieuwe Spaanse grondwet goed te keuren.

• De bewapeningswedloop is een helse kringloop. Op een nieuw volgt een anti wapen. Of een middel om de draagkracht van dit nieuw wapen uit te schakelen. Zover staan we nu ook met het anti wapen tegen de neutronenbom. Altans wat de bescherming van de militairen betreft. De Sovjets komen bekend te maken dat er een tankbekleding bestaat om bemanningen tegen de uitwerking van de neutronenbom te beschermen. Een Sovjet maarschalk herinnerde er aan dat in een straal van 8 tot 900 meter rond de plaats waar een neutronenbom van kiloton ontploft alle mensen op slag gedood worden. Diegene die zich in een straal van 1.600 meter bevinden zouden tengevolge van de stralingen binnen de maand sterven. Tankbemanningen, wiens voertuig speciaal beschermd is, zouden echter ongedeerd blijven. De burgerbevolking zou dus eens te meer het grootste slachtoffer zijn.

• Na vijftien jaar is men eindelijk tot de conclusie gekomen dat niet een maar twee personen op President Kennedy geschoten hebben. Wie heeft er belang bij gehad dit feit zo lang te verduiken?

• De Duitse kristen democraten van wie men weet dat zij niet precies aan de progressieve kant staan hebben eindelijk hun slogan gevonden voor de Europese verkiezingskampagne. „Volkspartij tegen Volkspartij“ is het thema dat de laag moet dekken.

OM LOS TE LOPEN

gentse
offsetdrukkerij

goff

Hoveniersberg 13 9000 GENT
(Zijstraat Sint-Pietersnieuwstraat)

- Affiches
- Brochures
- Tijdschriften
- Boeken
- Omslagen, Briethoofden ...

Snelle en verzorgde afwerking!

Tel. 091/25.02.59

ALLE VERZEKERINGEN
HYPHOTHEKEN
ALLE MAATSCHAPPIJEN

LEON EECKMAN

VERZEKERAARS - ADVISEURS N.V.

Waterlose steenweg 255
1060 BRUSSEL
Bussen 10 en 11

Tel. : 02/ 539.00.80
Telex : 23.711

SINT-KRISTOFFEL BESCHERMT U,
LEON EECKMAN VERZEKERT U.

BUITENKANSJE

U kunt uw vrienden en familieleden verrassen met één van onze kleine geschenkjes. Terzelfdertijd maakt U daardoor onze vzw Vrede bekend bij een aantal nieuwe mensen. Daarom doen wij het volgende voorstel :

U koopt 10 kogelpennen bedrukt met „Ontwapenen om te overleven“ (100 fr.) en/of 4 lat-ten met de tekst „Oorlog is niet gezond voor kinderen en andere levende dingen“ (60 fr.), die wij U toesturen, terwijl we de portkosten voor onze rekening nemen.

Ook de halsdoeken (125 fr.) kunt U tot eind december ontvangen zonder betaling van de portkosten.

U kunt het bedrag van uw bestelling storten op onze PRK 000-0956015-80 met vermelding wat U werst te ontvangen.

o **Kwaliteit**

o **Snelheid**

o **Matige prijzen**

dit zijn drie redenen
om te laten drukken bij

n.v. Volksuitgave

TYPO OFFSET ROTATIE

Kaizerstraat 33-35 • 1000 BRUSSEL • Tel. : (02) 542.87.90

54

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, 8500 KORTRIJK
Tel. 056/ 22.13.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden

PAPIERGROOTHANDEL
W. DE TREMERIE

DUPLIKATOR & OFFSETPAPIER
STENCILS - INKTEN
DE GOEDKOOPSTE

Land van Waaslaan 36,
9110 Sint-Amandsberg

Tel. 28.18.64

De „Topboekhandel“
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 „pocket“
boeken in 6 talen

CORMAN

Ravensteinstraat 28-30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/ 511.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 OOSTENDE
Tel. 059/ 70.27.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 HET ZOUTE
Tel. 050/ 60.18.28

Het boek dat u zoekt is
er. Zoniet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
8400 OOSTENDE
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

Heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
 - Wetenschappelijke
 - Politieke
- boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
 - Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
 - Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
- pocketseries.

AJUNLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat)

Tel. 091/ 25.10.92
Doorlopend geopend van 8.30 u. - 18.30 u.

VRIJE TOEGANG

ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN IN 3

1. KWALITEIT alleen grote merken : PHILIPS - AEG - GRUNDIG - BAUKNECHT - SIEMENS - DUAL - BRAUN - TOSHIBA
2. PRIJS de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen in onze discount-afdeling.
3. SERVICE eigen gespecialiseerde technische dienst, gegarandeerde herstelling van alle merken.

Stereo & Hifi
Kleuren TV
Huishoudapparaten

Electros

aan het stadhuis te Oostende.